ОЙГА ЙЎЛ ОЧИЛДИ

КОСМОСНИ ЗАБТ ЭТАЁТГАН СОВЕТ ХАЛҚИГА ШОН-ШАРАФЛАР!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон КП Тошкент область ва шаҳар комитетлари, меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область ҳамда шаҳар Советларининг органи

№ 26 (3254). | Якшанба, 6 февраль 1966 йил. | Баҳоси 2 тийин.

«Луна-9» автоматик станцияси Ойга элтган вимпель ва Совет Иттифоқининг давлат герби (олд томондан кўриниши).

ТАСС фотоси.

«ЛУНА-9» АВТОМАТИК СТАНЦИЯСИНИ ЯРАТИШДА ВА УНИ ОЙГА ЮМШОҚ ҚЎНДИРИШДА ИШТИРОК ЭТГАН ОЛИМЛАР ВА КОНСТРУКТОРЛАРГА, ИНЖЕНЕРЛАРГА, ТЕХНИКЛАР ВА ИШЧИЛАРГА, БАРЧА КОЛЛЕКТИВЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРГА

Азиз ўртоқлар, дўстлар!

Бизнинг Советлар Ватанимиз космосни забт этиш тарихига яна бир ажойиб саҳифа ёзди. Тарихда биринчи марта 1966 йил 3 февралда «Луна-9» автоматик станция Ойга юмшоққина қўндирилди. Ернинг азалий йўлдошининг сатҳидан юборилаётган дастлабки радиотелевизион ахборотлар муваффақиятли равишда қабул қилина бошлади. Станция Ойга юмшоққина қўндирилганлиги — совет фани ва техникасининг ғоят катта ғалабаси бўлиб, Ернинг биринчи сунъий йўлдоши учирилгандан, инсон биринчи марта космосга парвоз қилгандан, космонавт биринчи марта кемадан фазога чиққандан кейин космосни ўзлаштиришдаги жуда муҳим босқичдир.

Ойга юмшоқ қўндириш проблемасини ҳал қилиш вақтида совет олимлари ва конструкторларининг ҳеч ким юрмаган йўлдан боришларига, космик техника учун тамомила янги бўлган масалаларни ҳал этишларига тўғри келди. Бугун эса, биз совет кишилари ғайрат билан ижодий меҳнат қилиш натижасида ана шу энг мураккаб вазифани ҳам уддаладилар, деб бутун дунёга қувонч ва ифтихор билан эълон қила оламиз.

Шуниси диққатга сазоворки, илм-фан соҳасидаги бу шижоаткорлик партиямиз ва бутун совет халқи ҳаётида тарихий воқеа бўлган КПСС XXIII съезди арафасида амалга оширилди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети «Луна-9» автоматик станциясини ишлаб чиқиш, яратиш, учириш ва парвоз қилдиришда қатнашган олимлар ва конструкторларни, инженерларни, техниклар ва ишчиларни, коллективлар ва ташкилотларни, ўзининг фидокорона меҳнати билан космонавтиканинг янги жуда катта зафари учун — автоматик станцияни Ой юзасига юмшоқ қўндириш учун имконият яратган барча кишиларни қизғин табриклайдилар.

Қаҳрамон халқ, ижодкор халқ, бунёдкор халқ бўлган совет халқига шон-шарафлар!

Яшасин Ватан бахт-саодати йўлидаги, коммунизм тантанаси йўлидаги барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ | СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Партиямиз, ҳукуматимизнинг доимий ғамхўрлиги ва бутун халқимиз сарфлаётган куч-ғайратлар туфайли социалистик Ватанимиз космосни ўзлаштиришга жуда катта ҳисса қўшмоқда. Барча совет кишилари сингари биз, «Луна-9» автоматик станциясини яратиш ва учиришда қатнашган олимлар, конструкторлар, инженерлар, техниклар ва ишчилар Ватанимизнинг космосни ўзлаштиришга қўшаётган ана шу жуда катта ҳиссаси билан фахрланамиз.

«Луна-9» станциясининг парвози космик фазони ўзлаштиришда янги давр очиб беради ва инсоннинг Ойга бориш вақтини яқинлаштиради. Социалистик тузумнинг улкан ижодий имкониятларига бутун дунё яна бир карра ишонч ҳосил қилди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг табрикномасини коллективларимиз зўр хурсандчилик билан кутиб олишди. Бизнинг меҳнатимизга юксак баҳо берганликлари ва эзгу истаклар тилаганликлари учун Коммунистик партия Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматига қизғин миннатдорчилик билдирамиз.

Совет космик аппаратини муваффақиятли учириш ва Ойга юмшоққина қўндириш билан тугалланган меҳнатимиз натижаларини биз Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг бўлажак XXIII съездига бағишладик.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советини ишонтириб айтамизки, биз бундан буён ҳам космосни чуқурроқ ўзлаштириш соҳасидаги мураккаб вазифаларни ҳал этиш устида қунт билан ишлайверамиз, совет халқининг шон-шарафи йўлида, Ватанимизнинг буюк келажаги йўлида фидокорлик билан меҳнат қилаверамиз.

«ЛУНА-9» СТАНЦИЯСИ ОЙ САТҲИНИ ОБЗОР ҚИЛИШНИ ВА УНИНГ ТАСВИРИНИ ЕРГА ЮБОРИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

ТАСС АХБОРОТИ

Ой сатҳининг координатлари Шимолий кенгликнинг 7 градус 8 минут ва Ғарбий узунликнинг 64 градус 22 минут бўлган нуқтасида турган «Луна-9» станцияси Ойни тадқиқ этиш юзасидан белгиланган программани бажаришни давом эттирмоқда.

4 февраль Москва вақти билан соат 18-30 минутдан 19-55 минутгача давом этган алоқа сеансида станция Ой манзарасининг доира шаклидаги тасвирини Ерга юборди. Бундан ташқари, космик алоқанинг Ердаги марказидан берилган радио командаларига мувофиқ, Ой сатҳининг олимлар танлаб олган айрим участкаларини синчиклаб кузатиш ўтказилди.

Ерда қабул қилиб олинаётган тасвирларнинг сифати яхши. Олинган ахборотни олимлар анализ қилишмоқда ва бу ахборот яқин вақт ичида эълон қилинади.

5 февраль соат 4 да станциядан юборилаётган телеметрик ахборотни қабул қилиш учун алоқа сеанси ўтказилди. Ўтказилган сеанс шуни кўрсатдики, станция ичидаги параметрлар (босим, ҳарорат, таъминот манбаларининг қуввати ва шу кабилар) белгиланган даражада бўлиб турибди. Навбатдаги алоқа сеансини 5 февраль Москва вақти билан соат 19 дан бошлаш белгиланди.

Шу сеанс билан «Луна-9» автоматик станцияси ёрдамида Ойни тадқиқ қилиш юзасидан белгиланган программа бажариб бўлинади.

Бу суратда Ой сатҳининг бир қисми — Бўронлар океани тасвирланган. Бу Ойдаги бирмунча кенг текисликдир. Кўриниб турибдики, бу «денгиз» сатҳи бирмунча текис, Ойга қўниш учун қулай. Рейнер ва Марий кратерларидан ғарброқдаги мана шу районга 3 февралда «Луна-9» автоматик станцияси юмшоқ қўнди. Станция Ерга қимматли илмий ахборотлар юбориб турибди.

«ЛУНА-9» ҚЎНГАН ЖОЙ СУРАТГА ОЛИНДИ

ПУЛКОВО, 4 февраль. (ТАСС мухбири). «Луна—9» станциясининг юмшоққина қўнганлиги илм-фан ва космонавтика тарихида янги давр очди. Пулково астрономлари бу зўр ҳодисани эътибор билан кузатиб турдилар.

Физика — математика фанлари доктори А. В. Марков ТАСС мухбирига қуйидагиларни айтди: совет станциясининг юмшоқ қўнган жойи — Рейнер ва Марий кратерларининг ғарброғидаги Бўронлар океанининг шарқий чеккаси Пулководан туриб фотосуратга олинди.

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Москвада, Марказий телевидение студиясида, 4 февралда мислсиз илмий эксперимент — Совет автоматик станциясининг Ойга юмшоққина қўнишига бағишланган матбуот конференцияси бўлди. Матбуот конференциясида олимлар — астрономлар ва геофизиклар, инженерлар ва космонавтлар қатнашдилар. Бу ерда Ер табиий йўлдошининг табиати тўғрисида, ҳозирги вақтда ва келажакда Ойга қилинадиган парвозлар тўғрисида мароқли суҳбат бўлиб ўтди.

(ТАСС).

ИҚТИСОДИМИЗНИНГ ҚУДРАТЛИ ОДИМИ

232 миллион кишини ўзига бирлаштирган улкан, кўпмиллатли, мақсади бир, дўст, иноқ, ҳамфикр, ҳамдард совет халқи оиласи кишиликнинг асрлар давомидаги орзу-умиди — коммунистик жамиятнинг нурли чўққилари томон комил ишонч билан дадил боряпти. Ана шу олижаноб мақсад ва буюк истак йўлида халқимиз мислсиз қаҳрамонлик, жонбозлик кўрсатмоқда, зафар кетидан зафар қучмоқда, халқ хўжалигининг барча соҳаларини тез суръатлар билан юксалтирмоқда, меҳнаткашлар фаровонлигини муттасил оширишга муваффақ бўлаётир.

«Луна-9» автоматик космик станциясининг Ой юзасига жаҳон практикасида биринчи бўлиб юмшоққина қўндирилиши халқимиз фан ва техникани ривожлантиришда жуда юксак чўққиларни эгаллаганлигини бутун дунёга яна бир бор намойиш қилди.

СССР Марказий Статистика Бошқармасининг етти йилликнинг сўнгги йилида халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг бажарилиш якунлари ҳақидаги ахборотида қайд қилинган факт ва рақамлар совет кишиларининг 1965 йилдаги зўр ғайрат ва шижоатга тўла меҳнатларини, она-Ватанимиз иқтисодий қудрати ва мудофаа қобилияти, маданий-маиший турмуш шароити кескин ошганлигини акс эттиради.

Халқ хўжалигининг барча соҳаларида олға қараб яна бир катта ва қудратли одим ташладик. Айниқса, саноатимизнинг юксалиш суръатлари анча ортди. Саноат ялпи маҳсулот ва маҳсулотларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш бўйича йиллик планни зиёдаси билан адо этди. Бир йил давомида ялпи маҳсулот тайёрлаш 8,6 процент кўпайди. Ўтган йили 243 миллион тонна нефть, 129 миллиард кубометр газ, 578 миллион тонна кўмир қазиб чиқарилди. 507 миллиард киловатт-соат электр қуввати ҳосил қилинди. Бу рақамлар ҳар бир совет кишиси қалбига қувонч бағишлайди, дилларимизни хушнуд қилади, бепоён мамлакатимиз билан фахрланиш туйғуларини янада оширади. Ўтган йили қишлоқ хўжалигида ҳам олдинга қараб силжиш бўлди. Транспортчилар ва бинокорлар ҳам баракали меҳнат қилишди. Маданий қурилишда ҳам катта ютуқларга эришилди.

Пойтахт области меҳнаткашларининг ўтган хўжалик йилидаги меҳнат зафарлари катта бўлди. Саноат, капитал қурилиш, транспорт, қишлоқ хўжалиги янги поғонага кўтарилди. Экономиканинг кўпчилик соҳаларида давлат планлари муваффақиятли бажарилди. Ҳамма ерда социалистик мусобақанинг авж олдирилгани, КПСС Марказий Комитети март ва сентябрь Пленумларининг тарихий қарорлари туфайли юзага келган меҳнат кўтаринкилиги етти йиллик сўнгги йилини муваффақиятли якунлашда ҳал қилувчи роль ўйнади.

Саноат ходимлари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш топшириғини 102 процентдан зиёдроқ қилиб адо этдилар. Пландагидан ташқари ўнларча миллион сўмлик турли-туман машиналар, прокат, ёқилғи, газламалар, химия маҳсулотлари, бинокорлик материаллари, тикувчилик буюмлари, пойафзал, кўплаб озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарилди. Меҳнат унумдорлиги ортди, маҳсулот сифати яхшиланди. Ортиқча харажатларни камайтириш эвазига бир неча миллион сўмлик қўшимча жамғарма олинди.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг ўтган йилдаги фидокорона меҳнатлари таҳсинга сазовордир. Пахтакорларимиз табиат қийинчиликларини мардонавор енгиб, пахтадан юқори ҳосил етиштирдилар. Давлат омборларига 350 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» тўкилди. Қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам анча юксалди.

Меҳнатда эришган ютуқлар халқимизнинг моддий фаровонлиги ва маданий турмуш шароитини янада яхшилашга олиб келди.

Статистика бошқармалари ахборотларида ютуқлар қатори халқ хўжалигини юксалтириш суръатларини янада тезлаштиришга, халқ фаровонлигини бундан ҳам яхшилашга халақит бераётган қатор камчиликлар борлиги ҳам кўрсатиб ўтилган. Ўтган йили областимиздаги қатор корхоналар ялпи маҳсулот ва унинг муҳим турларини ишлаб чиқариш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, таннархини камайтириш, жамғарма олиш планларини бажармади. Кўп ҳолларда маҳсулот таннархининг ошиб кетиши, фойдасиз харажатларга йўл қўйилган.

Капитал қурилишни ташкил этишда ҳам катта камчиликлар мавжуд. Қурилиш планларининг сурункасига бажарилмаётганлигининг асосий сабаби ҳам худди шунда. Ўтган йили ҳам ажратилган капитал маблағлар тўла ўзлаштирилмади, қатор объектлар белгиланган муддатларда фойдаланишга топширилмади. Қишлоқ хўжалик, транспорт ва бошқа тармоқларда ички резервлардан тўла фойдаланилмади.

Жойлардаги партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хўжалик органлари ўтган йил якунларини пухта анализ қилишлари, прогрессив, ижобий янгиликларни ҳар томонлама ёйишлари, камчиликларнинг сабабларини ўрганишлари, бу йил ҳам такрорланишига йўл қўймасликлари, халқ хўжалигининг барча соҳаларида ички резервларни қидириб топиш ва уларни жорий қилишга эришишлари лозим. Катта тарихий воқеа — партия XXIII съезди шарафига кун сайин авж олаётган социалистик мусобақа кўламини янада кенгайтиришлари, ҳар бир коллективнинг унда актив иштирок этишини таъминлашлари, шу умумхалқ ҳаракати давомида юзага келаётган ташаббусларни қўллаб-қувватлашлари керак.

Шунга эришайликки, янги беш йилликнинг дастлабки йили—халқ хўжалигининг барча тармоқларида янада катта ғалабалар йили бўлсин. Шунинг учун ҳам ҳар бир саноат корхонаси, колхоз ва совхоз, қурилиш ва транспорт ташкилотлари, муассаса ходимларининг куч-ғайрати, ташаббуси бу йил ҳар бир коллектив олдида турган вазифаларнинг беками-кўст бажарилишига сафарбар этилиши лозим.

ҚУВОНЧИМИЗ ЧЕКСИЗ

Совет фани ва техникаси яна битта катта ғалабани қўлга киритди. Биринчи марта «Луна-9» станцияси Ойга бориб, юмшоқ қўнди. Бу ҳақдаги қувончли хабар ҳаммани хурсанд қилди. Совет олимлари ва конструкторлари космосни тадқиқ қилиш соҳасидаги илмий программани муваффақиятли амалга ошираётганликларини яна бир бор намойиш этдилар. Бизнинг олимларимиз ва конструкторларимиз ажойиб кашфиётлар яратиб ўз зиммаларига юклатилган ғоят масъулиятли вазифани муваффақиятли амалга оширмоқдалар.

Совхозимиз ишчилари фан ва техникамизнинг эришаётган ютуқларидан ғоят мамнун бўлмоқдалар. Улар ҳам ташаббускорлик билан меҳнат қилишга ва кўпроқ моддий бойлик яратишга эришмоқдалар. Совхозимиз далаларида партия XXIII съезди шарафига бошланган мусобақа тобора кучайиб бормоқда. Ишчилар бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилиб кўклам экиш кампаниясини беками-кўст кутиб олиш ҳаракатидалар.

Совет олимлари жуда мураккаб ишни амалга оширяпти. Уларнинг бундан кейин ҳам янада кўпроқ ғалабани қўлга киритишларига чин кўнглимиздан муваффақият тилаймиз. Космик кема Ой юзасига юмшоқ қўндирилганлиги яқин келгусида Ой юзасининг табиатини автоматик асбоблар ёрдамида ўрганишга тўла имконият беради.

Ойга биринчи бўлиб совет кишиси, бизнинг замондош чиқишига ишонамиз.

Х. МИРЗАЕВ,
Бўка районидаги 1-«Пискент» совхозининг директори,
М. ШОРАҲМЕДОВ,
совхознинг 1-бўлими комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарори

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА АҲОЛИГА КОММУНАЛ ХИЗМАТ КЎРСАТИШНИ ЯХШИЛАШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қайд қиладиларки, КПСС XXII съезди ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIII пленуми қарорлари асосида аҳолига коммунал хизмат кўрсатишни яхшилаш юзасидан республикада анчагина иш қилинди. Етти йиллик планнинг коммунал қурилиш соҳасидаги топшириқлари капитал маблағ сарфлаш ҳажми жиҳатидан 121 процент бажарилди. Водопровод, электр тармоқлари, шаҳар электр транспорти объектлари, меҳмонхоналар ва бошқа коммунал объектлар қуриш плани ошириб бажарилди.

1961-1965 йилларнинг ўзида 900 километрга яқин водопровод тармоғи, 250 километрдан ортиқ канализация коллекторлари ва тармоқлари қурилди, ҳар кеча-кундузда 482 минг куб метр сув ўтказадиган сув тақсимлаш иншоотлари ва ҳар кеча-кундузда 250 минг куб метр оқава сув чиқариб юборадиган канализация тозалаш иншоотлари ишга туширилди. Бу рақамлар шундан аввалги беш йилдагига қараганда 2-3 баравар ортиқдир. Республиканинг кўпгина шаҳарларида водопровод ва канализация қуриш давом эттирилмоқда. Шаҳарларни ва аҳоли яшайдиган пунктларни газ билан таъминлаш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилмоқда, 1000 километрдан ортиқ газ шохобчалари қурилди ва 408 минг квартира газ билан таъмин этилди. 1500 километрга яқин электр шохобчаси қурилди. Ҳаммомлар ва кирхоналарнинг тармоғи кўпайтирилиб, уларнинг иш ҳажми кенгайтирилди.

Аҳоли жон бошига ва коммунал-маиший эҳтиёжларга сув истеъмол қилиш қарийб икки баравар кўпайди ва ҳар кеча-кундузда бир кишига тўғри келадиган сув 150 литрдан ошиб кетди.

Тошкент ва Самарқандда шаҳар электр транспорти янада ривож топди. Янги трамвай ва троллейбус линиялари қурилди, трамвай вагонлари ва троллейбуслар парки тўлдирилди. Тошкентда республикалараро аҳамиятга эга бўлган вагон-ремонт заводи қуриб битказилмоқда.

Сўнгги йилларда қишлоқ жойларида уй-жой — коммунал ва маданий-маиший бинолар қуришга эътибор кучайтирилди. Водопроводи, газ шохобчаси, ҳаммомлари ва бошқа коммунал объектлари бўлган бир қанча совхоз ва колхоз посёлкалари комплекс қилиб қурилди. Қишлоқларни электрлаштириш соҳасида катта ишлар амалга оширилди.

Шаҳарлар, район марказлари ва посёлкаларни ободонлаштиришга ҳам анчагина маблағ сарф қилинмоқда. Кўпгина кўчаларга асфальт ётқизилди, кўчаларни ёритиш яхшиланди, кўкаламзорлаштириш юзасидан катта ишлар қилинмоқда.

Шу билан бирга, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қайд қиладиларки, республика аҳолисига коммунал хизмат кўрсатиш даражаси ҳозирги талабларга жавоб бермайди. Канализация қурилиши сусткашлик билан олиб борилмоқда. Бир қанча шаҳарларда канализацияни ишга тушириш пайсалга солинмоқда. Аҳолини суюлтирилган газ ва водопровод суви билан таъминлашда узилиш бўлиб турибди. Пассажир ташишнинг умумий ҳажмида электр транспортининг салмоғи ҳали ҳам етарли эмас.

Коммунал хўжалик объектларини лойиҳалаш билан турли лойиҳалаш институтлари тарқоқ ҳолда шуғулланмоқдалар, бир қанча ҳолларда шаҳар хўжалигини ривожлантириш масалалари комплекс ҳал қилиб берилмаяпти.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари, Тошкент шаҳар ижроия комитети, Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги ва унинг жойлардаги органлари маҳаллий советларнинг коммунал объектларини: район водопроводлари, ҳаммомлари, кирхоналари, меҳмонхоналарини қуришга етарли эътибор бермаяптилар, шу сабабли бу объектларни қуриш плани бажарилмаяпти.

Республикадаги бир қанча шаҳарлар ва аҳоли яшайдиган пунктларнинг санитария аҳволини анча яхшилаш керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети аҳолига коммунал хизмат кўрсатишни яхшилашга катта эътибор бериб, яқин йиллар ичида республика коммунал хўжалигини тубдан яхшилаш ва янада ривожлантириш юзасидан катта-катта тадбирларни амалга ошириш зарур деб ҳисоблайдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қарор қиладилар:

1. 1966-1970 йиллар учун коммунал қурилиши ҳажми 440 миллион сўм миқдорида, яъни 1961—1965 йилларда эришилган даражадан икки баравар ортиқ қилиб тасдиқлансин.

2. 1966-1970 йиллар учун:

А) 1970 йилнинг охирига борганда республиканинг барча шаҳарлари ва район марказларини, совхозлари ва колхозларини сув билан марказлаштирилган тартибда таъминлашни кўзда тутиб, 142 миллион сўмлик ҳажмда водопровод қуриш юзасидан топшириқ берилсин. Шу мақсадда мавжуд водопроводларнинг қуввати кўпайтирилсин, Мўйноқ, Тахиатош ва Қувасойда, 25 та район марказида, 1114 та совхоз ва колхозда янги водопровод қурилсин. 5 йил мобайнида ҳар кеча-кундузда 1.96 миллион куб метр сув берадиган қувватлар ва 5865 километр водопровод тармоғи ишга туширилсин;

Б) шаҳарларда ва шаҳар типидаги посёлкаларда 63 миллион сўмлик ҳажмда канализация қуриш, Тошкент, Чирчиқ, Олмалиқ, Фарғона, Марғилон ва Наманагандаги мавжуд канализация қувватини анча ошириш юзасидан топшириқ берилсин. Бекобод, Андижон, Самарқанд, Бухоро, Қарши, Термиз, Урганч, Нукус, Гулистон, Каттақўрғонда ва Тошкент областидаги Орджоникидзе номли посёлкада шаҳар канализацияси қурилсин.

(Давоми иккинчи бетда)

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА АҲОЛИГА КОММУНАЛ ХИЗМАТ КЎРСАТИШНИ ЯХШИЛАШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Боши биринчи бетда)

1966 ва 1970 йиллар даврида канализация қуриш ишлари ҳажмининг республика шаҳарлари бўйича қилинган тақсимоти тасдиқлансин;

В) Республика шаҳарлари, шаҳар типидаги посёлкалари, қишлоқ жойлари, колхоз ва совхозларида 29,5 миллион сўмлик ҳажмда газ шохобчалари қуриш, 2050 километр газ шохобчаларини ишга тушириш юзасидан топшириқ берилсин. Беш йиллик мобайнида мавжуд ва янгидан ишга тушириладиган уй-жой фондидаги 610 минг квартира, шу жумладан қишлоқ жойлардаги, совхоз ва колхозлардаги 280 мингта квартира газ билан таъминлансин.

Ўзбекистон ССР Молия министрлиги беш йиллик мобайнида мавжуд уй-жой фондини газ билан таъминлашга 30 миллион сўм пул ажратиб беришни таъминласин;

Г) Республика шаҳарлари, шаҳар типидаги посёлкалари ва район марказларида коммунал электр тармоқлари қуриб, 12,5 миллион сўмлик ҳажмда капитал маблағ сарфлаш ва 3137 километр электр шохобчасини ишга тушириш юзасидан топшириқ берилсин.

Д) Шаҳар электр транспортини 33 миллион сўмлик ҳажмда ривожлантириш топшириғи белгилансин, шу топшириқда Тошкент ва Самарқанддаги трамвай ва троллейбус хўжалигини реконструкция қилиш, Андижон, Фарғона, Наманган ва Олмалиқда троллейбус линияларини ишга тушириш кўзда тутилсин. Республика шаҳарларида 130 километр трамвай ва 240 километр троллейбус линиялари қурилсин. Шаҳар электр транспорти янги трамвай вагонлари ва троллейбуслар билан таъминлансин.

Е) ҳаммом—кирхона хўжалигини 23 миллион сўм ҳажмда ривожлантириш топшириғи белгилансин, шу топшириқда республика шаҳарлари, шаҳар типидаги посёлкалари, район марказлари, совхоз ва колхозларида 12770 ўринлик ҳаммом ва ҳар сменада 63 тонна қуруқ кир ювиб берадиган кирхонани ишга тушириш кўзда тутилсин;

Ж) шаҳарларда, шаҳар типидаги посёлкалар ва район марказларида 57 та меҳмонхона қуриш юзасидан топшириқ берилсин.

3. Уй-жой фондини иссиқлик билан таъминлаш ишларининг суръати кучайтирилсин. Республика шаҳарларида беш йиллик мобайнида жами узунлиги 125 километр иситиш қозонхоналари ва иссиқлик билан таъминлаш шохобчалари қурилсин.

Иситиш қозонхоналари ва иссиқлик билан таъминлаш шохобчалари қуришга сарфланадиган капитал маблағлар 13,5 миллион сўм ҳажмида белгилансин.

4. Шаҳарларда ва район марказларида махсус машиналарни профилактика ремонтидан чиқариб берувчи устахоналари бўлган 23 та санитария-тозалаш автобазаси қурилиб, шу ишга 5,1 миллион сўм капитал маблағ ажратиб берилсин.

Бундан ташқари, махсус транспорт ва машиналар сотиб олишга 2,4 миллион сўм ажратиш кўзда тутилсин.

5. Шаҳарларни ободонлаштиришга, йўллар, йўлкалар, кўприклар, кўш қават ўтиш жойлари қуришга 74,8 миллион сўм ҳажмида капитал маблағ сарф қилинсин.

Ўзбекистон ССР Молия министрлигига 1966-1970 йилларда республика бюджетида ободончилик, кўкаламзорлаштириш ва ирригация объектлари қуриш ва капитал ремонт қилишга 70,2 миллион сўм маблағ ажратишни кўзда тутиш топширилсин.

6. СССР Давлат банки ва Қурилиш банкининг Ўзбекистон республика конторараларига 1966-1970 йилларга мўлжалланган кредит планларида Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва область ижроия комитетларига район марказларида ва ишчилар посёлкаларида ҳаммомлар ва кирхоналар қуриш учун 4 миллион сўм маблағ беришни кўзда тутиш топширилсин.

Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлигига ана шу ссудаларнинг ўрнини марказлаштирилган тартибда, коммунал хўжалигининг барча тармоқларидан келадиган умумий фойда ҳисобига қоплаб боришга рухсат берилсин.

7. Ўзбекистон ССР Госпланига Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Тошкент шаҳар ижроия комитети ва бошқа республика ташкилотларига республика коммунал хўжалигини ривожлантириш планининг бажарилишини таъминлаш учун керакли миқдордаги материаллар, ускуналар ва машиналарни ҳар йили ажратиб бериб туриш юклатилсин.

8. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ўртоқ И. В. Марцинюкка ва тегишли министрликлар ҳамда идораларнинг раҳбарларига икки ойлик муддат ичида қурилиш ташкилотларининг ишлаб чиқариш базасини мустаҳкамлаш ҳамда республикада темир-бетон, асбоцемент ва полиэтилен қувурлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш юзасидан таклифлар тақдим этиш топширилсин.

9. Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига ва Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигига босимли темир-бетон қувурлар, сопол ва чўяндан канализация қувурлари ишлаб чиқарадиган заводлар ҳамда цехлар қуришни жадаллаштириш ва уларнинг халқ хўжалиги планида кўзда тутилган муддатларда фойдаланишга топширилишини таъминлаш, шу жумладан:

а) Бир йилда 60 минг кубометр қувур чиқариш қувватига эга бўладиган эйвалик босимли қувурлар заводини 1967 йилда;

б) Қизил Октябрь станциясидаги йиғма темир-бетон заводида 11 минг кубометр қувватга эга бўладиган босимли қувурлар ишлаб чиқарувчи цехни 1966 йилда;

в) Ангрен шаҳридаги керамика комбинатида 16.000 тонна қувватга эга бўладиган канализацион сопол қувурлар цехини 1966 йилда.

г) Оҳангарондаги «Сантехлит» заводида 40.000 тонна қувватга эга бўладиган канализацион чўян қувурлар цехини 1966 йилда фойдаланишга топшириш юклансин.

10. Ўзбекистон ССР Госстройига 1966 йил мобайнида Андижон, Наманган ва Фарғонада электротранспорт қурилишининг техник-иқтисодий асосларини ишлаб чиқишни таъминлаш юклатилсин.

Ўзбекистон ССР Молия министрлигига ана шу мақсадлар учун 1966 йилда Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлигига республика давлат бюджетидан 15 минг сўм ажратиш топширилсин.

Ўзбекистон ССР Госпланига ва Коммунал хўжалик министрлигига Андижон, Наманган ва Фарғонада электротранспорт қурилишлари навбатини кўриб чиқиш, лойиҳа-смета хужжатларини ишлаб чиқиш учун зарур маблағлар ажратилишини, кўрсатиб ўтилган ишларнинг лойиҳа ташкилотлари планига ҳамда капитал қурилишнинг титуль рўйхатига киритилишини таъминлаш топширилсин.

11. «Узгипрокоммунгаз» лойиҳалаш институти базасида коммунал хўжалик объектларини лойиҳалаш бўйича «Узгипрокоммунинжпроект» институтини ташкил қилиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин.

Бу институт зиммасига 1967 йилдан бошлаб инженерлик шохобчалари, водопроводлар, канализациялар, газлаштириш, теплохладоснабжения, электротранспорт тармоқларини ва Тошкент шаҳридан бошқа шаҳарлар, район марказлари, шаҳар типидаги посёлкалар ҳамда қишлоқ жойлардаги бошқа коммунал хўжалик объектларини лойиҳалаш юклатилсин.

Шу муносабат билан мазкур институтга иш ҳажмлари ва меҳнат бўйича тегишли лимитлар «Узгоспроект», «Узгипросельстрой» институтларидан олиб берилсин.

Ўзбекистон ССР Госпланига, Ўзбекистон ССР Госстройига, Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлигига ва Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига мазкур институтни ташкил қилиш билан боғлиқ бўлган ва ҳукумат томонидан ҳал қилиниши талаб этиладиган масалаларни ҳал қилиш, тегишли таклифлар киритиш топширилсин.

12. Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги зиммасига қуйидагилар юклатилсин:

а) Тошкент политехника институти қурилиш факультетининг 3—4-курслар студентларидан камида 50 кишини, институтни тамомлаганларидан кейин Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги ихтиёрига юбориш мақсадида, водопровод, канализация ва газ хўжалиги соҳасида ихтисослаштириш;

б) 1966—1967 ўқув йилидан бошлаб Тошкент политехника институтининг қурилиш факультетига қуйидаги ихтисослар бўйича студентлар қабул қилиш белгилансин: қабул қилиш плани ҳисобига иссиғлик-газ таъминоти ва вентиляция бўйича 50 киши, сув таъминоти ва канализация бўйича 50 киши.

13. Ўзбекистон ССР Госпланига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг профессионал техника таълими Давлат комитетига Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги билан биргаликда, коммунал корхоналарга хизмат кўрсатиш мақсадида профессионал техника таълими системасида малакали ишчилар тайёрлаш тўғрисида бир ойлик муддат ичида Ўзбекистон ССР Министрлар Советига таклифлар киритиш топширилсин.

14. Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлигига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижроия комитетларига, Тошкент шаҳар ижроия комитетига ва яйлов—мелиорация—қурилиш трестига шаҳарлар ва қишлоқ жойларда коммунал хўжалик объектлари қуриш планини бажаришни таъминлаш учун зарур чораларни кўриш, ишга тушириладиган объектларни ўз вақтида битказиш ва уларни белгиланган муддатларда ишга туширишга қаратилган ташкилий-техника тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш юклатилсин.

15. 1966 йилдан бошлаб область коммунал хўжалик бошқармалари зиммасига маҳаллий советларнинг коммунал объектларини: район водопроводлари, ҳаммомлар, кирхоналар ва меҳмонхоналар қуриш бўйича титулга эгалик қилиш вазифаси юклансин, бу объектларни қуриш ишлари ҳажми тегишли область ижроия комитетларининг капитал маблағ сарфлаш планида қолдирилсин.

16. Коммунал хўжалик органларини қобилиятли инженер-техник раҳбар кадрлар билан мустаҳкамлаш барча партия ташкилотларининг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин ва район, шаҳар ҳамда область партия комитетларига коммунал органларни инженер-техник ва раҳбар кадрлар билан мустаҳкамлаш топширилсин.

17. Министрликлар ва бошқармаларга, саноат корхоналарининг раҳбарларига, совхозларнинг директорлари ва колхозларнинг раисларига, ўзларига қарашли корхоналар, совхоз ва колхозлар коллективларига коммунал-маиший хизмат кўрсатишни яхшилашга қаратилган конкрет тадбирлар қабул қилиш топширилсин.

18. Область, шаҳар, район, партия комитетларига ва жойлардаги совет органларига коммунал қурилиш ва аҳолига коммунал-маиший хизмат кўрсатиш ишларини олиб бораётган қурилиш, коммунал лойиҳалаш ва бошқа ташкилотларга амалий ёрдам кўрсатиш тавсия этилсин, бунинг учун партия ташкилотларининг пленумларида, ижроия комитетларнинг мажлислари ва маҳаллий советларнинг сессияларида коммунал қурилиш масалаларини ҳамда аҳолига коммунал-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш масалаларини мунтазам суратда муҳокама қилиб туриш таклиф этилсин.

19. Шу йилнинг февраль ойида республика партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, министрликлари ва идоралари иштирокида коммунал хўжалик ходимларининг республика кенгашини чақириш ҳамда бу кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг мазкур қарорини бажаришга тааллуқли вазифаларни муҳокама қилиш зарур деб ҳисоблансин.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика аҳолисига коммунал-маиший хизмат кўрсатишни юксалтириш иши жуда катта аҳамиятга эга деб ҳисоблаб, барча район, шаҳар, область партия комитетларидан, район, шаҳар, область ижроия комитетларидан, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советидан, республикадаги комсомол ва касаба союз ташкилотларидан барча ички ресурсларни мазкур қарорда қўйилган вазифаларни бажариш ва ошириб бажаришга сафарбар этишни талаб қиладилар.

Аҳолига коммунал-маиший хизмат кўрсатишни тубдан яхшилаш, шаҳарлар, район марказлари, шаҳар типидаги посёлкалар ҳамда колхоз ва совхозлардаги аҳоли яшайдиган пунктларни ободонлаштириш иши — умумхалқ иши, партиянинг ва барча жамоат ташкилотларининг ишидир. Шу сабабли коммунал қурилиш, шаҳарлар ҳамда аҳоли яшайдиган пунктларни ободонлаштириш ва санитария ҳолатини яхшилаш масалалари партия, совет ва жамоат ташкилотларининг ҳамиша диққат марказида турмоғи керак.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республикадаги партия, совет, хўжалик ва касаба союз ва комсомол ташкилотлари коммунал қурилишда халқ қурилишлари усулидан кенг фойдаланган ҳолда, аҳолига коммунал хизмат кўрсатишни яхшилаш учун умумхалқ юришини уюштирадилар ва унга бошчилик қиладилар, деб қаттиқ ишонч билдирадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР
МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

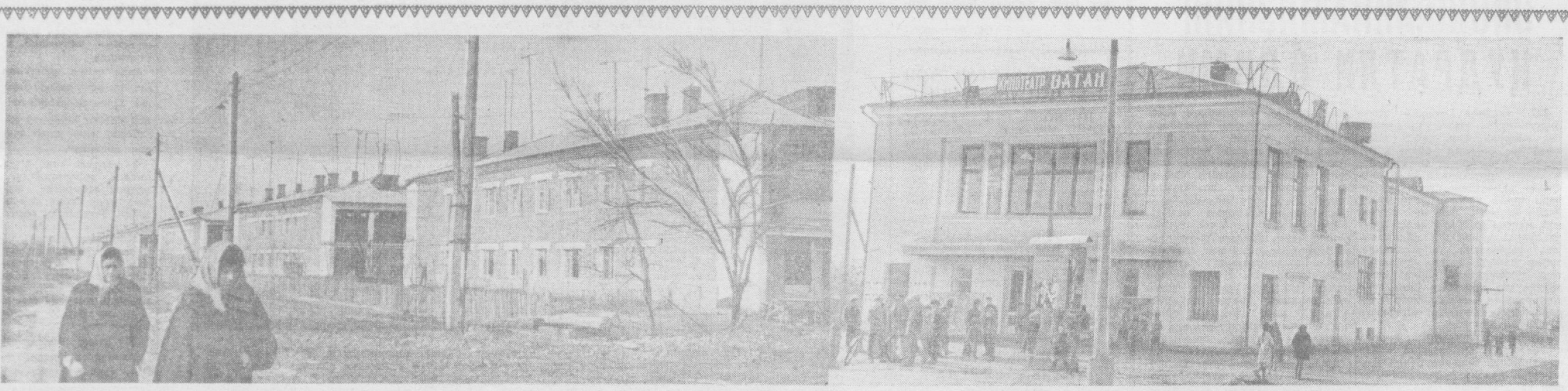

Бу суратлар Тошкент шаҳрида олинган бўлса керак, деб ўйларсиз. Йўқ, бу ҳашаматли бинолар Чиноз қишлоғида қад кўтарган. Дарвоқе, «Ватан» деб номланган кенг экранли янги кинотеатр ҳам Тошкентдаги йирик кинотеатрлардан қолишмайди. Яқинда фойдаланишга топширилган бу маданият ўчоғи қишлоқ аҳолиси учун муносиб туҳфа бўлди. Чинозда бундан ташқари янги турар-жойлар, мактаб, боғча ва яслилар, касалхона бинолари ҳам қад кўтармоқда. Қишлоқ шаҳар чиройини олмоқда.

А. Абалян фотолари.

КОМСОМОЛ ҲАР ИШДА ИЛҒОР БЎЛСИН

(ОБЛАСТЬ КОМСОМОЛ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН)

Халқимиз комсомолни ёш — навқирон, ҳар ишга қодир авлод деб таърифлайди. Дарҳақиқат, комсомолларнинг куч ва ғайрати, ташаббуси билан қилинаётган ишларнинг сон-саноғи йўқ. Буни областимиз комсомол-ёшлари мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Область комсомоллари партия ташкилотларининг бевосита раҳбарлигида ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш, халқ хўжалигини янада юксалтириш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Шаҳримиздаги 1-пойафзал фабрикаси комсомол-ёшларининг сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан бошлаган ташаббуслари кенг қулоч ёйди. Уларнинг фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқарайлик, деган чақириғига лаббай деб жавоб берган «Красная заря» фабрикаси, тўқимачилик комбинати, «Ташавтомаш», «Таштекстильмаш», Октябрь революцияси номли вагон-ремонт заводларининг комсомол-ёшлари моддий маблағ ва пул ресурсларини тежаб-тергаб, иқтисод қилиб сарфлаш соҳасида анчагина ютуқларни қўлга киритдилар. Саноат корхоналарида комсомолларнинг техника прогресси учун кураши ажойиб самаралар бермоқда.

Ёшлар КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини амалга ошира бориб, қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш учун курашда актив иштирок қилмоқдалар. Ўтган йили областимиз далаларида кўплаб механизациялашган комсомол-ёшлар звенолари ишлади. Улар зиммага олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар. Мингга яқин комсомол «зангори кема»ларни бошқарди.

Ҳисобот даврида комсомол ташкилотлари ёшлар ўртасида таълим-тарбия ишларини бирмунча яхшиладилар. Комсомол-сиёсий маорифи тармоғи кенгайди. Ҳозирги пайтда 33 минг йигит ва қиз сиёсий маориф тўгаракları машғулотларида қатнашмоқда. Олий ва ўрта ўқув юртлари комсомол ташкилотлари ўз ишларида кўпроқ студентлар ўртасида ўқув-тарбия тадбирларини кучайтириш, юқори малакали сиёсий етук кадрлар тарбиялашга эътибор бера бошладилар.

Область комсомолларининг жума куни бўлиб ўтган XIV конференциясида ана шу сингари ютуқлар қайд қилинди. Лекин шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, область комсомолларининг ҳисобот давридаги ишлари ҳақида доклад қилган область комсомол комитетининг биринчи секретари **Б. Тошхўжаев** ва музокарага чиққан ўртоқлар камчиликлар ҳақида ҳам батафсил гапирдилар.

Хусусан улар, кўпгина комсомол ташкилотлари ёш ишчиларнинг меҳнатини ташкил этиш, уларнинг малакасини ошириш соҳасидаги камчиликларни тузатиш юзасидан етарли иш олиб бормаётганликларини, йигит ва қизларнинг нормал ишлаши учун ҳамма жойда ҳам яхши шароит яратиб берилмаётганлиги, уларнинг меҳнатдан сўнг дам олиши тўғрисида чинакамига қайғирилмаслигини қайд қилдилар.

Кўпгина комсомол комитетлари колхозчилар ва совхоз ишчиларини социалистик мусобақага жалб қилиш ва бу мусобақанинг авж олдирилишига ёрдам бермайдилар. Ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, оммавий физкультура ва спорт ишларини ривожлантириш ҳам кўп жойларда талабга жавоб бермайди. Олий ўқув юртлари комсомол ташкилотларининг таълим-тарбия соҳасида олиб бораётган ишларида ҳам жиддий камчиликлар бор.

Энг муҳими, деб қайд қилишди конференция делегатлари, комсомол кадрларини ғоят ғамхўрлик билан тарбиялайлик, камтар бўлайлик. Камроқ шов-шув кўтариб, кўпроқ амалий иш қилиш керак. Колхоз ва совхозларнинг комсомол ташкилотлари механизациялашган звено бошлиқларининг малакасини ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилсинлар. Колхозчилар, совхоз ишчилари, саноат корхоналарида фидокорона меҳнат қилаётган ёшлар ҳисобига комсомоллар сафини тўлдириб бориш энг муҳим вазифадир.

— Ҳар бир ёш ишчи ўз касбига меҳр қўйсагина у кўзлаган мақсадига эришади. — дейди Тошкент шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Э. Умаров**, — комсомол ташкилотлари бу масалага биринчи даражали аҳамият беришлари керак. Ҳамма жойда комсомол-ёшларнинг унумли меҳнат қилиши учун, уларнинг яхши дам олиши учун барча шароитларни яратиб бериш лозим. Нотиқ бу соҳада шаҳар комсомол комитети қандай тадбирларни амалга ошираётганлигини гапириб берди.

Бекобод металлургия заводи комсомол ташкилотининг секретари **В. Ушаков** янги кишини тарбиялаш ҳақида сўзлади. У Турғун Азимовни мисол қилиб келтирди. Прокат цехида ишлайдиган бу йигит илгари энг интизомсиз ишчи эди. Завод комсомол ташкилоти уни тарбиялаш йўлида тинмай иш олиб борди ва яхши натижага эришилди. Ҳозир Турғун заводнинг энг актив ва ишчан комсомолларидан ҳисобланади. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Бўка район комсомол комитетининг биринчи секретари **Э. Жўраев** комсомол-ёшларнинг мўл ҳосил учун курашда авангардлик ролини ўйнаётганликларини мароқ билан сўзлаб берди. Ўтган йили районда 48 комсомол-ёшлар бригадаси ишлади. Улар пахта етиштириш соҳасида ажойиб ғалабаларга эришдилар. Г. Қурбонов, С. Абдуллаев ва бошқа ўртоқлар раҳбарлик қилган механизациялашган звеноларда ҳосил, айниқса, юқори бўлди. Лекин ишимизда камчиликлар кўп, дейди у. Баъзибир колхозларда клублар ишламайди. Ҳаваскорлик тўгараклари, спорт ишларини жонлантириш керак.

Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхози комсомол ташкилотининг секретари, комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи **З. Алиева**, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхози звено бошлиғи **Қ. Бурхонова** ўртоқлар ўз хўжаликларида ёшларнинг дам олишини ташкил қилиш соҳасида қандай ишлар қилинаётганлиги ҳақида сўзладилар.

— Олий ўқув юртларида, — дейди Тошкент Медицина институти комсомол ташкилотининг секретари **Г. Аранетян**, — комсомол ва касаба союз ташкилотлари параллель иш олиб борадилар. Бизнингча бу нотўғри. Касаба союз ташкилоти асосан маданий-маиший, спорт ишлари билан шуғуллансин. Бунинг учун унда ҳамма имконият бор. Комсомол ташкилотлари эса асосан студентлар ўртасида сиёсий-тарбиявий, оммавий ишларни олиб бориши керак.

Шунингдек музокараларда Бекобод шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари **Ф. Горбатал**, Янгийўлдаги Ильич номли 14-мактаб ўқувчи-ёшлар бригадасининг бошлиғи **Т. Мирзараҳимова**, Чирчиқ шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари **А. Руденко**, Оққўрғон районидаги 85-мактаб бош пионервожатийси **Пак Василий**, Калинин район комсомол комитетининг биринчи секретари **М. Раҳимжонова** ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Конференцияда Ўзбекистон КП область комитетининг биринчи секретари **М. Абдураззоқов**, ЎзЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **Р. Абдуллаева** ўртоқлар нутқ сўзладилар.

Конференция ишида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг масъул ходимлари **М. М. Мартьянова, Қ. Ғуломова, Л. М. Жданова**, Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари **А. С. Пономарев**, область партия комитетининг секретарлари **К. Н. Бекаев, П. В. Костриков** ва **Х. Р. Мусахонова**, Тошкент область ижроия комитетининг раиси **Э. Т. Шайхов**, область халқ контроли комитетининг раиси **И. Р. Раҳматов** ва областнинг бошқа раҳбар ходимлари, ВЛКСМ Марказий Комитети иттифоқчи республикалар комсомол ташкилотларининг иши бўйича бўлим мудирининг ўринбосари **Г. С. Гоц** ҳамда ВЛКСМ Марказий Комитетининг масъул ташкилотчиси **А. П. Бельский**, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг иккинчи секретари **Б. А. Красников**, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари **Д. Абдураззоқова** ўртоқлар иштирок этдилар.

Конференцияда область комсомол комитетининг янги составиi ва ревизия комиссияси ҳамда комсомолларнинг республика ва Бутуниттифоқ съездларига делегатлар сайланди.

* * *

ЎзЛКСМ Тошкент область комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда **Б. С. Тошхўжаев** область комсомол комитетининг биринчи секретари, **В. И. Серединн, М. Н. Юрьева** ва **Т. Ғ. Валиев**лар область комсомол комитетининг секретарлари қилиб сайландилар.

ПОЛИГРАФЧИЛАР ТАШАББУСИ

Тошкент области полиграфчилари қимматли ташаббусни бошлаб бердилар. Улар республика, область, шаҳар ва район босмахоналарининг барча коллективларига мурожаат қилиб, уларни ишлаб чиқариш маданиятини ҳар томонлама оширишга, саноат эстетикасини жорий қилишга чақирдилар.

Тошкент полиграфчиларининг мурожаати область матбуот бошқармалари бошлиқларининг кенгашида муҳокама қилинди. Кенгаш қатнашчилари республикадаги намунали полиграфия корхонаси бўлган Бекобод шаҳар босмахонасида бўлдилар. Улар бу ерда ишлаб чиқариш маданиятини оширишга доир иш тажрибалари билан танишдилар.

Пойтахт области полиграфчиларининг ташаббусини уларнинг бутун республикадаги ҳамкасблари кенг қўллаб-қувватламоқдалар. Босмахоналар коллективлари ўртасида авж олдириб юборилган ишлаб чиқариш маданиятини ошириш ва саноат эстетикасини жорий қилиш мусобақаси Ўзбекистонда китоблар нашр этиш ва газета-журнал ишини яхшилашга ёрдам беради.

(ЎзТАГ).

КОЛХОЗДА КИНОЛЕКТОРИЙ

ТЎЙТЕПА. (ЎзТАГ). Юқори Чирчиқ районининг «Полярная звезда» колхозида Ўзбекистонда биринчи марта колхоз кинолекторийси очилди. Қишлоқ маданият саройида бўлиб ўтган машғулотда колхознинг 300 дан кўпроқ аъзоси шу ердаги ўрта мактаб директори Д. А. Цайнинг «Мактаб ва оила» деган темадаги лекциясини тинглади. «Педагогик поэма», «Агар бу севги бўлсачи!» деган фильмлар ва бошқа картиналардан парчалар кўрсатилди.

Кинолекторий планида В. И. Ленин ролини ижро этган СССР халқ артисти Шукур Бурҳонов, Ҳамза ролини ижро этган СССР халқ артисти Олим Хўжаев билан учрашувлар ўтказиш белгиланган. 9 февралда Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги муносабати билан «Алишер Навоий» фильмида бош ролни ижро этган Ўзбекистон халқ артисти, Давлат мукофотининг лауреати Раззоқ Ҳамроевни кинолекторийга таклиф этишга қарор қилинди.

„ТОШКЕНТДАГИ УЧРАШУВ“ КИНОФИЛЬМИ

МОСКВА, (ТАСС). Пойтахт кинотеатр экранларида Ҳиндистон Республикасининг бош министри Лаъл Баҳодир Шастри ва Покистон президенти Муҳаммад Аюбхон ўртасида олиб борилган музокараларга бағишланган «Тошкентдаги учрашув» деган рангли ҳужжатли фильм намойиш қилина бошланди.

Марказий ҳужжатли фильмлар студиясининг операторлари ҳар иккала мамлакат раҳбарларининг Ўзбекистон пойтахти аэродромида СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин ва Совет ҳукуматининг бошқа раҳбарлари томонидан тантанали кутиб олинишини, Тошкент музокараларининг расмий очилишида А. Н. Косигин, Л. Б. Шастри ва М. Аюбхоннинг нутқларини, бош министр ва президент ўртасида бўлиб ўтган суҳбатларни акс эттирганлар.

Фильмнинг охирида музокараларнинг якунловчи мажлиси кўрсатилган. Шу мажлисда томонлар Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги тинч муносабатларга асос солган тарихий Тошкент Декларациясини имзолаган эдилар.

АЛИШЕР НАВОИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 525 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

„ДЕВОНИ ФОНИЙ“

Маданиятимизнинг улкан тўйи — улуғ Алишеримизнинг 525 йиллигига китобхонлар яна бир туҳфа олдилар. «Тошкент» давлат бадиий адабиёт нашриёти филология фанлари доктори Ҳамид Сулаймон тайёрлаган «Девони Фоний» китобини босмадан чиқарди.

Икки китобдан иборат бўлган бу нодир асар Навоий асарлари 15 томлигининг 5-томини ташкил қилади.

Маълумки, адабиётимизнинг асосчиси Алишер Навоийнинг тожик-форс адабиёти тарихида ҳам тутган ўрни жуда муҳим. У ўз устози ва дўсти Абдураҳмон Жомий билан биргаликда XV аср Ҳирот адабий мактабининг бошида турди, жуда кўп шоирлар, ёзувчи-тарихчилар, адабиётшунослар, музикашунослар, рассомлар, меъморлар ва бошқа санъаткорларга ҳомийлик қилди. Жумладан, «Тазкиратуш шуаро» тазкирасининг автори Давлатшоҳ Самарқандий, машҳур тарихчи Хондамир, машҳур рассом Беҳзод ва бошқа кўп тожик санъат арбобларининг устози ва ҳомийси бўлди.

У «Мажолисун нафоис», «Муфрадот», «Хамса-тул-мутахаййирин», «Муҳокаматул-луғатайн» ва бошқа асарларида тожик адабиёти ва классик тожик тили ҳақида қимматли мулоҳазалар, нодир илмий умумлашмалар қолдирган бўлса, ўзининг Фоний тахаллуси билан ёзган форси шеърлари билан ўша даврдаёқ 500 йиллик тарихга эга бўлган форс-тожик классик адабиётининг моҳир устодлари қаторида туради.

Навоий — Фонийнинг форс тилида ёзган ғазаллари, қитъалари, рубоийлари ва бошқа асарларидан ташкил топган «Девони Фоний» китоби олти минг байтдан ортиқ шеърни ўз ичига олади.

Навоийнинг ўзи бу китобни «Майдонул балоға» деб ҳам атаган эди. Бундан улуғ Навоиймиз форс-тожик адабиёти сухан майдонининг ажойиб чавандозлари Саъдий, Хисрав Деҳлавий, Ҳофиз Шерозий, Жомий ва бошқалар билан беллашиб кўришни, бу соҳада балоғат ва фасоҳат кўрсатишни, сўнг эса, ўз она тили — қадимги ўзбек тилида лирик ва эпик асарлар яратиб, ўз халқини яккалам қилиш мақсадини олдига қўйганлиги маълум бўлади.

Навоий — Фоний форс-тожик адабиётининг ғазал устодлари Хисрав Деҳлавий, Ҳофиз Шерозий ва Абҳураҳмон Жомийлар билан беллашар экан, нафосатда ҳам, фасоҳатда ҳам улардан асло қолишмайдиган бадиий дурдоналар яратди.

Бу ҳақда Навоийнинг ўзи «Муҳокаматул луғатайн» китобида «Яна форсий ғазалиёт Хожа Ҳофиз тавридаким, жами сухандорлар ва назмпиролар назарида мустаҳсин ва матбуъдур тартиб берибмен...» деса, яна бошқа бир жойда:

Ғазалда уч киши тавридур
ул навъ,
Ки андин яхши йўқ назм
эҳтимоли.
Бири мўъжизбаёнлик Соҳири
Ҳинд,
Ки ишқ аҳлини ўртар сўзу
ҳоли.
Бири Исо нафаслик ринди
Шероз
Фано дайрида масту Лоуболи.
Бири қудси асарлик Орифи
Жом,
Ки жоми Жамдурур сингон
сафоли.
Навоий назмиға боқсанг
эмастур —
Бу учнинг ҳолидин ҳар байти
ҳоли.
Ҳамоно кўзгудурким акси
солмиш
Анга уч шўхи маҳвашнинг
жамоли

дейди. Дарҳақиқат, Навоий форси девонида Ҳофиз Шерозий, Саъдий Шерозий, Хисрав Деҳлавий, Абдураҳмон Жомий, Шайх Саъдий, Камол Хўжандий ва бошқа шоирларга издошлик қилар экан, маҳоратда ўз салафларидан ҳам юқори поғонага кўтарила олди. Улар йўлидан бориб, ажиб нозик ҳис-туйғуларга тўла ҳофизона лирик шеърлар яратди. Юксак гуманистик пафос билан ёзилган бу асарлар Навоийнинг ўзбек тилидаги асарлари билан бирга башарият бадиийёти хазинасидан муносиб ўрин эгаллайди.

«Девони Фоний»га 554 ғазалдан ташқари 8 қасида, 1 мусаддас, 1 таркиббанд, 72 қитъа, 73 рубоий, 16 тарих, 373 муаммо ва 9 луғз кирган. Навоийнинг лирик ва фалсафий фикрлари қитъалар ва рубоийларида шинам ва лўнда қилиб ифода этилади.

Аммо шоирнинг социал-фалсафий қарашларини жуда чуқур ифода этган бир қасидаси устида айрим тўхтаб ўтиш лозим. Бу унинг «Туҳфатул афкор» (Фикрлар туҳфаси) асаридирким, у 146 (китобда 100) байтдан иборат бўлиб, у А. Жомийга бағишланган ва Хисрав Деҳлавийнинг «Дарёи аброр» ҳамда Жомийнинг «Лужжатул асрор» асарларига назира сифатида ёзилган. Асарнинг ёзилиш тарихи ҳам қизиқ. Бу ҳақда Навоийнинг ўзи «Хамсатул мутаҳайийрин» асарида ҳикоя қилишига кўра:

Бир вақт Навоий билан Жомий ораларида Амир Хисрав Деҳлавийнинг лирикаси ҳақида сўз кетади. Навоий Амир Хисрав лирик шеърлари орасида энг яхшиси «Дарёйи аброр» эканлигини айтди.

Жуда камгап бўлган Жомий ўз одати бўйича бу гал ҳам индамай қўя қолади. Бир неча кун ўтгач, Навоий Марвга, Султон Ҳусайн ёнига жўнаш олдидан хайрлашув учун Жомий уйига келади.

Навоий хайрлашиб чиқиб кетаётганида устоди унга бир варақ қоғоз узатади. Навоий олиб қараса, унда Амир Хисравнинг юқоридаги қасидасига назира ёзилган экан. Жомий бу қасидани «Лужжатул асрор» (Сирлар теранлиги) деб атаган. Унинг бошланмаси қуйидагича:

Кунгури айвони шаҳ, к-аз кохи
Кайвон бартар аст,
Раҳнҳо дон, к-аш ба девори
ҳисори дин дар аст.

(Подшоҳ сарой айвонининг кунгираси Сатурн юлдузидан юқорироқ бўлсада,

Билгилки, ундан дин деворида
раҳна пайдо бўлади)

Навоий бу асарни ўқиб кўрар экан, унга жуда юқори баҳо берди ва ўзида ҳам шундай шеър ёзиш иштиёқи қўзғалади, ниҳоят Марв йўлида унинг матлаи (бошланмаси) пайдо бўлади:

Отошин Лаъле ки тожи
хусравонро зевар аст,
Ахтаре бахри хаёли хом
пухтан дар сар аст.
(Подшоҳлар тожини
зийнатловчи ёлқинли лаъл,
Уларнинг бошида хом
хаёлларни пиширувчи бир ўтдир)

Навоий бу қасида номини «Туҳфатул-афкор» (Фикрлар туҳфаси) деб қўяди, бошланмасини устозига юбориб, унинг фикрини сўрайди ва давом эттиришга фотиҳа беришини илтимос қилади.

Жомий бу матлаини ўқиб чиқиб, бир қитъа билан жавоб беради.

Унда: «Сенинг лочин таъбинг шавқидан фаришталар сайд бўлишини истайдилар. Бир кишидан юборган матлаинг шундай гўзалки, сўз санъаткорлари орасида ундай матлани ҳеч ким ривоят қилган эмас» деган мисралар бор.

А. Навоий қасидани туғаллайди. Натижада жуда чуқур фалсафий ижтимоий фикрларни юксак бадиий маҳорат билан ифода этган сеҳргар образлар, киноя ва ташбиҳлар, маънодор сўз ўйинларидан иборат ажойиб асар майдонга келади.

Жомий бу қасидага жуда юқори баҳо бериб, бу қасида барча дилни овлайди деган маънода:

«Бу қасиданинг бир неча сўзини ўқиганим он, хослар қалбининг банди бўлганини кўрдим, аммо зеҳн кўзини очиб боққанда барча дилларнинг овланганини кўрдим» деб ёзади. Ҳақиқатан ҳам бу қасида, уни ўқиган киши қалбини овлайди.

Қасидада ажойиб инсонийлик туйғулари, юксак гуманизм, меҳнат аҳлининг аҳволига қайғуриш ҳислари, шоҳлар, амалдорларни адолатга чақириш нидолари, меҳнатни ва меҳнаткашларни улуғлаш мотивлари сўз ўйинлари, табиий ва чуқур ташбиҳотларга, мажозларга тўла сеҳрли мисраларда ифода этилади. Масалан, шоир фақат ўз ҳаётининг осойишталиги ва фаровонлигинигина ўйлаган худбинларни ипак қуртига ўхшатиб, «шоҳи-атлас пайида умрларини сарфлаган паст табиат кишилар ўзига кафан тўқувчи ипак қуртига ўхшайдилар» деса, бошқа жойда: мамлакатни идора қилишда золимлар билан одиллар бир эмас, ахир ёввойи қобон ҳам, деҳқон ҳам ерни шудгор қилаётгандек, аммо бири бузади, бири тузади маъносида, «мамлакат шудгорида қобон бошқаю деҳқон бошқа» дейди.

Шаҳ, ки ёд аз марг н-орад,
з-ўст вайронии мулк,
Хусрави бе оқибат хусри
билоду кишвар аст.

(Ўлимни эсламайдиган подшоҳ мамлакат вайронагарчилигининг сабабчиси бўлади, Чунки, оқибатини ўйламайдиган подшо (хусрав) мамлакатнинг зараридир). Бунда иккинчи мисрада, шоир подшо маъносида Хусрав сўзини ишлатар экан, қизиқ сўз ўйини қилган: «Хусрави беоқибат» бирикмасини «охири йўқ хусрав» деб ҳам тушуниш мумкин, унда бу сўз «хуср», яъни «зарар» бўлиб қолади. Яна бир мисол:

Меҳнати ифлоси муфрит дар
гармони Қоф дон,
Қоф чун шуд фоқа беҳад
гашт вин мушкилтар аст.
(Ҳаддан зиёда камбағалликнинг
меҳнатини Қоф тоғидек оғир бил,
Қоф фоқа бўлиб қолса бу яна
мушкилроқдир!

Бунда ҳам шоир сўз ўйини қилиб Қоф тоғидек оғир меҳнат меҳнаткашдан юз ўгиради, яъни тескари бўлиб «фоқа» (қашшоқлик) ка айланса, буниси яна мушкулроқ дейди. Шоир ҳиммат билан меҳнат қилувчи «ҳокий» яъни хоксор оддий кишилар даражада жабр-зулм қилувчилардан юқори туради, чунки чумоли арслондан кўра камтар бўлса ҳам минора тепасига чиқа олади деб оддий кишиларни жабборлардан баландроқ қўяди.

Алишер Навоий — Фонийнинг тожикча девонида бундай теран ва ўз замони учун жуда илғор гуманистик фикрларни ташувчи фалсафий рубоийлар, қитъалар ҳам кўп.

Мана шундай ажойиб хазина ҳозиргача текширилиб бир жойга жамланмай, ўрганилмай ва нашр қилинмай келар эди. Фақат мамлакатимиздагина эмас, ундан ташқарида ҳам машҳур навоийшунос олимимиз Ҳамид Сулаймоннинг кўп йиллик машаққатли ва масъулиятли меҳнати натижасида бу иш маълум бир босқичга етди ва аввалги самарасини берди. «Девони Фоний»нинг нашр этилиши маданиятимиз тарихида катта воқеа эканлиги шубҳасиз.

Бундан икки йил муқаддам Теҳронда ҳам «Девони Фоний»нинг тўла матни босилиб чиққан эди. Уни нашрга тайёрловчилар Теҳрон қўлёзмасини энг эски, ҳатто, Навоий тириклигида кўчирилган нусха дейишга мойилдир. Бу ҳақда Алишер Навоийнинг 500 йиллигида Тошкентга келиб, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси илмий сессиясида сўзга чиққан Эрон олими А. Ҳикмат ҳам гапирган ва кейинчалик «Паёми Нав» журналида мақола ёзган эди. Унда Ҳикмат девондаги баъзи маълумотларга таяниб, Теҳрон қўлёзмаси Ҳусайн Бойқаро барҳаёт вақтида кўчирилган, деган мулоҳазани ўртага ташлайдики, бу диққатга сазовор хабарни текшириб кўрилса ёмон бўлмас эди. Бизнинг қўлимизда ҳозир теҳрон босмаси йўқлиги туфайли фақат «Туҳфатул афкор» қасидаси матнинигина чоғиштириб кўрдик, анча сўзларда тафовут борлиги сезилди.

Девоннинг насрий таржимасида ҳали ҳам яна ўйлаб кўрадиган жойлари онда-сонда бўлсада, учраб туради. Биз юқорида келтирганимиз каби бир неча маънода тушуниш мумкин бўлган сўз ўйинлари, киноя, қочирим ва бошқа санъатларига эътибор бериб, таржимада шуларни ҳам ҳисобга олинса, ёки айрим қайд қилиб ўтилса янада мукаммалроқ бўлур ва улуғ санъаткор асарларининг ҳозир ҳам маҳорат мактаби бўла оладиган томонлари янада кенгроқ очилган бўлур эди. Аммо биринчи нашрда доим учрайдиган бундай жузъий камчиликлар китобнинг аҳамиятини асло камайтирмайди. Бундай камчиликларнинг борлиги ҳақида китобнинг охирида ҳам айтилган. Бизнинг бу истакларимиз ҳам китобнинг кейинги тўла академик босмасига тааллуқли.

Бу қимматли хазинани очиб берган Ҳамид Сулаймон, таржимон Мўминжон Муҳаммаджонов ва муҳаррирлар Мунирхон Муинзода ҳамда Рустам Комиловларнинг самарали ижодий ишлари тақдирга сазовор.

Шубҳасиз, бу китоб халқимизни қувонтирадиган, адабиётимиз сарчашмасида турган улуғ бобомиз Навоий тўйларига муносиб совғадир.

Шоислом ШОМУҲАМЕДОВ.

ХОТИМА

Абдураҳмон ЖОМИЙ

ИСКАНДАР ХИРАДНОМАСИ ДОСТОНИДАН

Кел, Жомий, умри кўп заҳматда ўтган,
Хотирдан бундай беш хазина битган,
«Бешлик»да беш панжанг қувватга тўлди,
Дарёкафлар қўлини мажоли сўлди.
Икки бошли қалам ажаб аждаҳо,
Хазиналар тўкар гавҳари якто.
Хазинада ётар ҳар вақт аждаҳо,
Хазина тўккани жуда камнамо.
Бу аждар қўлингга тушгани ҳамон,
Бармоқ ҳалқа бўлди мисоли илон.
Аждар фош айлагач шунда дур, гавҳар,
Оламнинг этаги гавҳарга тўлар.
Аммо бордир бошқа дуршунослар ҳам,
Улар бешлигидан тўлмишдир олам.
У «Беш ғазна»ларга етарми ҳамсанг!
Бирига тенг келмас сенинг юз ғазнанг.
Айниқса беш панжа урган ул эрга,
Панжасин Ганжадан кўтарган шерга.
Туркий тилда доғи нақш келди ажаб,
Ҳатто сеҳргарлар боғладилар лаб.
Бундай ёқимли нақш туширган қалам,
Бошига офарин ёғдирсин олам.
Кечирсин Форсийда гавҳар терганлар,
Дарий тилида дур-ғазна берганлар.
Бунинг тили ҳам гар бўлганда дарий,
Мажолсиз қоларди уларнинг бари.
Бу мўъжиза мезон ўлчаса агар,
Ким бўлар Низомий, Хисров ким бўлар!
Сухан устодидир таъбинг қудрати,
Шеърият калиди хоманг қуввати.
Хорлиқ бурчагида куч боғлаб осон,
Равноқдан қолганди сўз аллақачон.
Сен порлоқ жилосин қайтариб бердинг,
Сухан майдонида жавлон эттирдинг,
Заковатинг нури бахш этди сафо,
Навоий, лутфингдан топди у наво.
Кўчат етказдим шу шеър майдонида,
Мева ҳосил қилдим дилим қонидан,
Фақат суҳандонлик бунда юмишим,
Билим дастурила суҳбат қуришим.
Бўлмаса, буни мен безатганим он,
Истардим бировдан таҳсину эҳсон.
Нима чиқар бахил айласа эҳсон,
Нима фойда таҳсин сўйласа нодон!
Сухан лутфи билан сени васф этдим,
Қудратим ҳаддини сенга кўрсатдим.
Мол, амал агарчи жонга яқинроқ,
Сўз камоли ундан минг бор яхшироқ.
Барчаси жаҳондан йўқолажакдир,
Дунё тургунича сўз қолажакдир.
Гарчи сўз жилосин сочар доимо,
Вақтида ким бўлмиш дил-жонга даво.
Кел, соқи, бир жоми дилкашни кетир,
Иссиқ ва равшан май-оташни кетир.
Дафтару қаламни отиб оташга,
Лабимиз қўяйлик жони дилкашга.
Кел, мутриб, тезлагил дилором чангни,
Захма уриб, кўтар баланд оҳангни.
Дил қулоқ пахтасин суғуриб шу чоқ,
Нафасимиз тортиб бўлайлик қулоқ.

Ш. ШОМУҲАМЕДОВ таржимаси.

Калинин районидаги «Ленинизм» колхозида кўклам экиш кампаниясида ишлайдиган барча техника тўла ремонтдан чиқарилди. Суратда: техникани қабул қилиб олиш комиссияси тайёр агрегатларни кўздан кечирмоқда.

А. Абалян фотоси.

БЕЛ БОҒЛАБ, ЕНГ ШИМАРИБ

Қуёш баркашдай қизариб, уфққа бош қўяётган пайт эди. Колхознинг 12-бригадаси далаларини айланиб юрибмиз. Экин майдонларининг ҳаммаси сифатли шудгор қилиб қўйилган. Далага маҳаллий ўғит ташиб чиқараётган, суғориш шохобчаларини тозалаб тартибга солаётган йигит-қизларнинг руҳи тетик. Бу йилги мўл ҳосил учун пухта замин тайёрлаётганликларидан ўзлари ҳам хурсанд.

Биз далада шу бригаданинг бошлиғи Қурбон ака билан учрашдик. «Салом-алик»дан сўнг ўтган йилги натижалар, бу йилги режалар тўғрисида суҳбат бошланди. Қурбон ака бизга бундан уч йил аввал бўлиб ўтган бир воқеани ҳикоя қилиб берди.

— Кечки пайт эди. Мени колхоз правлениесига чақириб қолишди. Йиғилганлар Ким Павел бошчилигидаги бригадада меҳнат яхши ташкил этилмаганлиги, механизациядан тўғри фойдаланилмаганлиги, шу сабабли ҳосилдорлик камайиб кетаётганлигини айтишди. Кейин раис менга ишора қилиб: «Сизни шу бригадага тайинласак, биргалашиб ишлаб, ана шу ерларнинг ҳосилдорлигини ҳам оширсак, нима дейсиз», деб қолди. Кўпчилик ишонч билдиргандан кейин нима ҳам дердим. Рози бўлдим.

Бригада аъзолари билан ҳамжиҳат, бамаслаҳат иш тутдик. Механизаторларимизга, сувчиларимизга балли. Астойдил бел боғлаб, енг шимариб ишга киришишди. Хирмонимиз йилдан йилга баракали бўлди.

Қурбон ака ўтган йилги ишлар ҳақида батафсил тўхталди. 141 гектар ерда деҳқончилик қилинди. Ҳар гектар ердан олинадиган ҳосил 28 центнерданга тўғри келиши керак эди. Астойдил қилинган меҳнат натижасида бу план ортиғи билан бажарилди. Давлатга 396 ўрнига 487 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Бир центнер пахта етиштириш учун 1964 йилга қараганда 1 сўм 30 тийиндан кам сарфланди. Шу бригаданинг ўзи колхозга 185 минг 975 сўм даромад келтирди.

Қурбон ака Рустамов сўзида давом этади. У эндиликда амалга оширилаётган ишлар ҳақида сўзлайди.

— Бу йил,— дейди у,— янги ер очиб пахта майдонимизни 160 гектарга етказмоқчимиз. Гектаридан 38 центнердан ҳосил оламиз, деб аҳд қилиб қўйдик. Ҳозир бутун фикри-зикримиз шу мақсадга эришиш учун курашга қаратилган.

Партиямиз XXIII съезди шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, далаларда астойдил меҳнат қилаётган кишиларнинг ғайрат-шижоатлари уларнинг сўзлари билан ишлари бир эканлигидан дарак бермоқда.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ,
Т. ҲАКИМОВ.

Юқори Чирчиқ. «Ўзбекистон» колхози.

КЎЧАТЛАР ГУРКИРАМОҚДА

2-«Оҳангарон» совхози 1-бўлимининг ўртоқ Маҳкам Назаров бошлиқ бригадасида меҳнат яхши ташкил этилган. Беш йилликнинг биринчи йилини эл-юртга мўл сабзавот ҳосили тортиқ қилиш билан якунлаш учун курашаётган деҳқонлар парник хўжалигида кўклам экиш кампаниясига пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Дуркун, соғлом кўчатлар етказиш учун курашмоқдалар.

Ҳозир ўнлаб ўраларда карам ва помидор кўчатлари гуркираб ўсаяпти. Бир чеккадан расад қилинаяпти. Шу ниҳоллар ўтказиладиган 60 гектар экин майдони сифатли текисланган. Етарли миқдорда маҳаллий ўғит солинган.

Бригадада ҳар гектар ердан 250 центнердан эртаги карам етиштиришга аҳд қилинган. Ҳошим Умаров, Турдибувиш Ҳамдамова, Отамат Холматов, Тамара Маюсупова ўртоқлар бригаданинг пешқадамлари ҳисобланадилар. Улар ёш ниҳолларни сифатли парвариш қилиш ва расадлашда бошқаларга намуна кўрсатмоқдалар.

Б. РАҲМОНОВ.

ХЎЖАЛИК ЮКСАЛМОҚДА

Бундан бир неча йил илгари: районда қайси колхоз камқувват, камҳосил деб сўрасалар, Навоий номли колхоз, деб жавоб беришарди. Мана, уч йил бўлдики, хўжалик деҳқонлари «қолоқ» деган сўзни ўз луғатларидан олиб ташладилар. Эндиликда улар ерни эъзозлаб, механизациядан, ўғитлардан усталик билан фойдаланиб, пахта ҳосилини йилдан-йилга ошириб бормоқдалар, илғорлар сафидан ўрин олиш йўлида астойдил курашмоқдалар.

Мана, ўтган қишлоқ хўжалик йили якунини кўриб чиқайлик. 800 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 25 центнерданга етказиб хирмон кўтарилди. Йиллик план 116 процентга етказиб бажарилди.

Юқори ҳосил колхозчиларга катта даромад келтирди. Ҳар меҳнат кунига 4 сўмдан ортиқ пул тақсимланди. Бу колхозчиларнинг ғайратига янада ғайрат қўшиб юборди. Ўз меҳнатларидан ўзлари моддий манфаатдор эканликларини яхши тушунган миришкорлар янги беш йилликнинг биринчи йилини ҳам катта муваффақиятлар билан якунлаш йўлида ҳозирданоқ қизғин кураш бошлаб юбордилар.

Дала бошларига 800 тоннага яқин маҳаллий ўғит ташиб чиқарилди, ҳайдов тракторлари, 12 та чопиқ трактори, 6 та пахта териш машинаси ремонтдан чиқарилиб, ишга шай қилиб қўйилди.

Колхоз чорвадорлари ҳам яхши натижаларга эришмоқдалар. Улар партиямиз XXIII съезди шарафига муносиб меҳнат совғалари тайёрлаш мақсадида гўшт, сут, тухум етиштиришни кўпайтириш чораларини кўрмоқдалар. Ҳозиргача колхоз бўйича давлатга 125 центнер семиз гўшт етказиб берилиб, бу соҳадаги ярим йиллик план 110 процент бажарилди.

Янгийўл районидаги Навоий номли колхоз ўз қаддини ростлаб олди. Хўжалик аъзолари КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини изчиллик билан амалга оширабориб, қўлга киритган ютуқларини янада мустаҳкамлаш учун астойдил курашмоқдалар.

И. ЎРИНБОЕВ.

Бекобод районидаги «Победа» колхозининг азамат деҳқонлари шўр ерларга яхоб беришни жадал суръатлар билан олиб боришмоқда. Сувчи ўртоқ Иброҳим Пардабоевнинг яхоб берган ерлари айниқса сифатли. Суратда: колхоз раиси Э. Хатамов ва сувчи И. Пардабоев ўртоқлар.

Қ. Розиқов фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Тарки одат...

ҲАЖВИЯ

Диванга ёнбошлаб, газета варақлаб ўтирган Сумбаталининг кўзи тўртинчи бетда босилган фельетонга тушди. Шоша-пиша кўкрак чўнтагидан кўзойнагини олди-ю, бурни устига қўндирди. Газетани чироққа яқин тутиб, ўқийбошлади: «...Собир Кўчқоровнинг усти ялтироқ бўлса ҳам, ичи қалтироқ чиқиб қолди. У, тўртта бекорчи қулоқни топса, хотин-қизлар ҳақида соатлаб ваъзхонлик қилади-ю, лекин уйида хотинининг саломига тарсаки билан алик олади...»

— Нима, нима? — Қимматбаҳо ўлжа топиб олгандек, газетага яқинроқ энгашди Сумбатали. — Ғирт феодалнинг ўзи экан-ку, Кўчқоров! Тағин тиззанг йиртиқ экан, деб бировни танқид қилганларига ўлайми. Тўхта, тўхта..., энди мендан кўр. Қойил, ишинг юришиб қопти, мулла Сумбатвой.

Сумбатали [illegible]

[illegible] — деди эрининг феълига ўрганиб қолган аёл ва унга яқинлашди. — ҳеч тинч юрмас экансиз-да. Нима қилади сиз ҳам бундоқ одамларга ўхшаб тўғри юрақолсангиз. Шу феълингиз учун уч-тўрт дакки ҳам едингиз-ку, тавбангизга таянмадингиз-таянмадингиз-да!

Дакки сўзи Сумбаталининг кўзини очиб юборгандек бўлди. Чунки, ўтган галги имзосиз хати нотўғри бўлиб чиққани учун Халқ контроли комитетининг ходими Собир Кўчқоров уни нари оборib, бери олиб келган эди. Омадни қарангки, кеча уни не кунларга солган ўша «Кўчқоров» ҳақида бугун фельетон босилса...

[illegible] товушини бир парда пасайтириб, хотини томон ўгирилди. — Мени иғвогарликда айблаган Кўчқоровчи, биласанми? Мана, ўшани боплашибди...

— Нима гуноҳ қилибди? — Хотини ҳайрон бўлиб сўради.

— Нима гуноҳ қилибдинг нимаси. Гуноҳ эмас, қипқизил жиноят. Кўчқоровнинг хотини еган калтак олдида сен еган калтак ҳолва экан, хотин!

— Эс-песингизни еб қўйганмисиз, дадаси! Кўчқоровни яхши биламан. Салтанатхон билан ўнбеш йил турмуш қуриб, ҳали сан-манга боришган эмас. Нима қиласиз бировга [illegible]

[illegible] қилиб:

— Билар-билмас тилингга зўр бераверма; сенинг ҳам устингдан хат ёзиб, ким тухматчи эканлигини кўрсатиб қўяман, ҳа! Тавба, ош-нон бериб ҳали сенга тухматчи ҳам бўлиб қолдикми,— дедию хонанинг у бошидан бу бошига юриб ўзича алланималар деб тўнғиллади.

— Ёзинге, худо кўтарсин сиздақа ғийбатчини. Тўғри гапнинг тўқмоғи бор деб шуни айтади-да, — деди хотини бўш келмай, — Кўчқоров танбеҳ берган бўлса, ёмон ниятда қилган эмасдир. Барака топсин ўша. Билиб гапирибди. Ахир, қачон[illegible] деб, илдизингиз билан қўчиб кетишингизга сал қолди. Энди ёпишмаганингиз Кўчқоров қолувдими?

Хотинининг аччиқ таънасига тан беролмай, диванда шумшайиб ўтирган Сумбатали Кўчқоров номини эшитиши билан яна тилга кирди:

— Вайсайверма! Мўлжал деган ҳар доим тўғри чиқавермайди-да. Лекин бу галгиси бошқача. Мен ичимдан чиқарганим йўқ. Мана, газетада боплашибди деяпман.

У газетанинг тўртинчи бетини очиб, хотини олдига қўйди-да, кафтини кафтига ишқалади.

— Эсимни таниганимдан буён кў[illegible] қидирганингизга ўлайми. Ахир, газетадаги мутлақо бошқа одам-ку. Бу ерда «Айириш» кўчаси дейилган. Кўчқоров бўлса «Айилиш» маҳалласида туради. Э, садқайи одам кетинг-е...

Диванда ялпайиб ўтирган Сумбатали ўрнидан туролмади. Дон тиқилган товуқдек бўйнини чўзиб, оғир-оғир киприк қоқди.

— Шошмайтур ҳали, — деди у жиддий тус олиб. — Бу Кўчқоровгина эмас, ҳали менинг қушандам Кўчқоров ҳам хотинини чертиб қолса ажаб эмас.

Аброр ШАЙХОВ.

КОСМОСДАГИ ЯНГИ ҒАЛАБА

БУЮК ТАНТАНА

● ЛОНДОН, (ТАСС). Совет автоматик станцияси — «Луна-9» нинг Ойга юмшоқ қўнганлиги тўғрисидаги хабарларни Лондонда чиқадиган газеталар катта-катта сарлавҳалар билан эълон қилди. Газеталар Совет олимлари билан инженерларининг янги муваффақияти Совет Иттифоқининг космосни ўрганишдаги устунлигини исбот этди, деб таъкидламоқда. Бир қанча инглиз олимлари, жумладан, «Жодрелл-Бэнк» обсерваториясининг директори Бернард Ловелл шу фикрни айтди.

Бу жасорат Ойга биринчи одамни қўндиришга тайёргарлик кўришда русларни анча олдинга чиқариб қўйди, деб ёзади «Дейли Экспресс» газетаси.

Ойга юмшоқ қўниш техника соҳасидаги чинакам тантанадир. Назарий жиҳатдан олганда, руслар, ҳозирнинг ўзидаёқ Ойга одам юбора оладилар. Газета бу ҳодиса 1970 йилгача рўй бериши мумкин, деб тахмин қилади.

«Гардиан» газетасининг ёзишича, Ойга биринчи бўлиб ким боради, деган масала хусусида ҳозир бахслашиб ўтиришга ўрин йўқ. «Рус байроғи у ерда ҳозирнинг ўзидаёқ ҳилпираб турибди». «Ойга юмшоқ қўнилганлигининг ўзи, деб ёзади «Гардиан» газетаси, ғоят катта аҳамиятга эга бўлган муваффақиятдир, чунки бунинг натижасида Ой яқин масофадан биринчи марта ўрганилади».

«Дейли Скетч» газетаси биринчи саҳифанинг бошидан охиригача берган сарлавҳасида: «мўлжалнинг қоқ ўртасига бориб тушилди. «Луна-9»нинг сигналлари Бўронлар денгизидан Ерга юборилмоқда», деб ёзади. Газета: Совет Иттифоқи «космосни ўрганиш тарихида янги саҳифа очди», деб ёзади.

● ТОКИО, (ТАСС). «Москвадан гапирамиз, ТАСС ахбороти, совет фани ва техникасининг янги зўр муваффақияти». Япониянинг «Эн-Эйч-Кэй» радиокомпанияси ўзининг навбатдан ташқари телевидение орқали берган эшиттиришини Москва радиосининг диктори айтган ана шу сўзлар билан бошлади. «Луна-9»нинг Ойга муваффақиятли қўнганлигига бағишлаб радио ва телевидение орқали батафсил шарҳлар берилмоқда, мамлакатнинг таниқли олимлари шу воқеа тўғрисида ўз фикрларини билдирмоқдалар.

Япониянинг давлат министри, илмий техника бошқармасининг бошлиғи Сиокити Уэхара ТАСС мухбирига бундай деди: «Совет автоматик станциясининг Ойга юмшоққина қўнганлиги ва Ой-Ер радио алоқаси ўрнатилганлиги инсониятнинг ва аввало Совет Иттифоқининг буюк жасоратидир. Мен Совет Иттифоқини ғоят чуқур ҳурмат қилишимни айтмоқчиман ва уни муваффақият билан қутлашни истайман».

Токио университетининг профессори Итокава бу янгиликни шарҳлаб, эндиликда одамни Ойга қўндиришга унчалик кўп вақт қолгани йўқ, деб айтди.

ИНДИРА ГАНДИ ТАБРИКЛАМОҚДА

ДЕҲЛИ, 4 февраль. (ТАСС). Ҳиндистон бош министрининг маҳкамаси Индира Гандининг баёнотини матбуот учун тарқатди.

Баёнотда бундай дейилади:

«Жуда қадим замонлардан бери Ой аллақандай эришиб бўлмайдиган нарсанинг символи бўлиб келди, одамлар Ойни кўриб турсалар ҳам, лекин ҳамиша унга ета олмас, уни қўшиқларда куйлаб, суратларда тасвирини чизсалар ҳам, лекин у доимо тутқич бермас эди. «Луна-9» космик станциясининг юмшоқ қўниши — йўқни борга айлантириш йўлида одамлар муттасил сарфлаб келган куч-ғайратлар эвазига кутилмаганда берилган мукофотдир. Мен ҳаяжонлантирувчи жасорат кўрсатган ва космосга яна бир қадам ташлаб, башарият уфқларини кенгайтирган совет олимларини табриклайман».

«ЛУНА-9»: — Алло, алло, Ер! Мен Ойдан сўзлаяпман!..
А Холиқов чизган расм.

СКАФАНДРСИЗ КОСМОНАВТЛАР

Космонавтлар ҳақидаги ҳамма нарса ўқувчиларни қизиқтиради. «Молодой коммунист» журналининг рухсати билан АПН эътиборингизга ҳавола қилаётган бу мақолани ҳам сиз охиригача ўқиб чиқасиз. Сўнггида эса имзосига эътибор қиласиз: қизиқ, автори ким бўлди экан?

Автор — космонавтлар комсомол ташкилотининг секретари. Унинг номи... Бунниси, унчалик аҳамиятли эмас. Ахир, биз ўзимизга ўзимиз ном танламаймиз-ку. У 27 ёшда. Москвалик.

Унинг энг қизиққан соҳаси — журналистика. Унинг мақолалари «Красная звезда», «Комсомольская правда», «Известия», «Московский комсомолец» газеталари саҳифаларида босилиб чиққан.

Журналистика — ҳозирча кўнгил хуши. Ҳадемай иккинчи касби бўлиб қолади. Космонавтлар комсорги Москва Давлат университети журналистика факультетининг студенти.

Спорт унинг иккинчи қизиққан соҳаси. У эркин кураш бўйича спорт мастери. Классик кураш ва самбо кураши бўйича биринчи разрядга эга. Парашют спортини севади. Музикани яхши кўради. Яхши қўшиқ, яхши шеърларни ҳам. Ҳазилкашликни, қувноқ кишиларни яхши кўради.

ТРАДИЦИЯНИНГ ТУҒИЛИШИ

Совет кишиси космик фазони ўзлаштиришнинг буюк тарихи биринчи саҳифасини очган унутилмас кунга ҳали кўп бўлгани йўқ. Юлдузлараро бўшлиқнинг бўлажак забт этувчилари машқларни бошлаган вақтга ҳам кўп бўлгани йўқ. Лекин биринчи кунданоқ космонавтлар отрядида ўз анъаналари вужудга кела бошлади. Шулардан айримлари ҳақида ҳикоя қилиб бермоқчиман.

«ЮКСАК ПАРВОЗ ЭТИНГ!»

Катта мажлислар залига ҳамма: ҳозирги қаҳрамонлар, келажак қаҳрамонлари, қўмондонлик, мутахассислар йиғилишади. Парвоз олдидан партия йиғилиши ўтказиш бизнинг энг муҳим традициямиз. Бу традиция инсоннинг космик фазога биринчи қадам қўйиши арафасида вужудга келган. Янги парвозга кандидатлар ва уларнинг дублерлари Ватан топшириғини бажаришга тайёр эканликлари ҳақида сўзлайдилар. Бу биз учун муҳим ва ҳаяжонли воқеа бўлиб қолди. Шундай йиғилишнинг биринчисида қарийб беш йил муқаддам «космос Колумби» Юрий Гагарин ўз Ватанига қасамёд сўзларини айтган эди. Худди шундай йиғилишда жаҳонда биринчи космонавт қиз сўзга чиққан эди.

Қанотли авиация белгиси бўлган кичкинагина минбар. Бизнинг ҳамма космонавт учувчиларимиз ва уларнинг дублерлари — коммунистлар, комсомоллар ва партиясизлар унга кўтарилган эдилар. Сўнгги космик парвоз олдидан ўтказилган йиғилиш ҳам шундай ҳаяжонли бўлган эди. Ҳамманинг йигитларга айтадиган истаги бир хил — юксакликка парвоз қилиб омон-эсон ерга қўниш.

КЎРИШГУНЧА ХАЙР, МОСКВА!

Москва... Сенинг билан хайрлашиш ҳар ким учун ҳаётда ҳал қилувчи қадам олдидан виждон бурчи бўлиб қолди. Ахир бу қадаминг айни чоқда халқ ҳаётидаги қадам ҳамдир.

«Восход» парвозидан бир неча кун аввал биз Борис Егоров билан Москвани айландик. Ўшанда Егоровнинг нима сабабдан доим сукут сақлаб юрганлиги мени ташвишлантирган эди. Кейинчалик тушуниб етдим: шундай дақиқаларда кўп сўз ортиқча бўлиб туюларкан.

Ўшанда ўйланиб қолган эдим: нима сабабдан ҳамма космонавтлар учун Москвани сайр қилиш зарурати туғилган? Нима сабабдан бу мажбурий анъана ва ўзига хос маросимга айланиб қолган.

Жиддий синов олдидан (космосга парвоз этиш жуда катта синов эканлигини гапириб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак) киши ўзи яна бир бор синаб кўриши, ўз кучига, иродасига, тайёргарлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилиши шарт.

Ўртоқларингнинг сўзлари ва боқишлари кучингга куч, ишончингга ишонч қўшганини, тантанали равишда одамлар олдида берган ваъдангни устидан чиқиш, ўртоқларинг, олимлар, мамлакат билдирган буюк ишончни бирон бир даражада оқламаслик мумкин эмаслигини тушуниб етасан.

Ёлғиз ўзинг билан ўзинг гаплашасан. Сукунатда. Қадрдон она ерда. Сершовқин, сен учун қадрдон бўлган шаҳарда бўласан.

Спасск минорасининг курантлари қалбингни титратиб эшитилади. Ленин мавзолейига кираверишдаги кишиларнинг доимий навбат кутиб туришини кўрасан. Сўз билан ифодалаш қийин бўлган ҳаяжон қамраб олади. Буларнинг ҳаммасини ўзинг билан бирга юлдузларга томон йўлга олиб борасан. Булар бир умр эсдан чиқмайди.

КОСМИК ТИЛСИМ

Баъзан космонавтлар парвозга ўзлари билан бирга бирон бир тумор, айтайлик, бахт ёки муваффақият келтирувчи тилсим олиб чиқадиларми, деб қизиқишади.

Олишади. Лекин албатта улар сирли бўлгани учун эмас.

Космонавт Павел Попович стартга келишидан анча олдин ўртоқларига кичкинагина матога тикилган Лениннинг портретини кўрсатиб юрарди: «Учган вақтимда албатта бирга олиб кетаман!»

Бир йил ўтар-ўтмас биринчи космик комсомол аъзоси Валерий Биковский ВЛКСМ Марказий Комитети Пленумининг қатнашчилари қарсаклари остида комсомол Марказий Комитетига 10 та кичкина комсомол значокларини тақдим этди. Бу значоклар Биковский билан бирга космик фазода бўлишнинг жаҳон рекордини қўйган эди. Ҳозир бу значокларни ёшларнинг меҳнат ва фойдали ишлар Ленин эстафетаси ғолиблари тақиб юрибдилар.

Отрядимизда яна бир традиция ана шундай вужудга келди. Бундай тилсимлардан қанчаси кейин яна космосга чиқиб тушди. Ленин асраб юрган Карл Маркс портрети, Париж Коммунаси байроғидан йиртиб олинган қизил мато, Токиодаги совет олимпиадаси командаси учун вимпель... Вимпелни биринчи космик экипаж — ашаддий ишқибозлар экипажи ўзи билан бирга олган эди.

12 АПРЕЛЬ

Бу бизнинг анъаналаримиз ичида энг кейингиларидан бўлса ҳам Звёздний шаҳарчасида энг машҳур бўлиб кетганларидандир.

Гап инсоннинг космосга биринчи парвози йиллиги шарафига баскетбол бўйича ўтказиладиган спорт мусобақалари ҳақида боради.

Шуниси диққатга сазоворки, космосга парвоз қилган биринчи инсоннинг ўзи мусобақаларнинг энг жўшқин қатнашчиларидан ҳисобланади.

Спорт залига ҳамма: қўмондонлик вакиллари ҳам, ўз командаси учун ҳамдард бўлган космонавтлар ҳам, космик врачлар, инженерлар ҳам йиғилишади.

Мусобақаларда космонавтларгина эмас, улар билан бошқа касбдаги ёшлар ҳам қатнашишади. Айтиш керакки, кўпинча космонавтлар танг ҳолатда қолишади. Қўмондонлик номидан мукофотни генерал, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, бутун уруш давомида Ленинграддан Берлингача борган тажрибали учувчи топшириши ҳақида келишиб олинган. У билан бирга Ю. А. Гагарин ҳам топшириши керак.

Шуниси қизиқки, шу вақтгача Юрий Алексеевич бу мукофотни ҳеч кимга топшириш шарафига муяссар бўлмади. Чунки унинг ўзи баскетбол командасининг капитани бўлганлиги учун ҳамиша кубокни генерал қўлидан ўзи қабул қилиб олган.

УЧРАШУВЛАР

Кунлардан бир кун йигитлар ўртасида анъаналар ҳақида гап кетди. Кимдир. «Қани ҳисоблаб кўрайликчи, бизда ўзига хос традицион учрашувлар қанча экан?» деб қолди. Дарҳақиқат, Қизил майдондаги учрашувлар... Партия ва ҳукумат раҳбарлари билан бирга мавзолей минбарида турган космонавтлар олдидан уларнинг дўстлари, ўртоқлари, дублерлар, улар билан Звездний шаҳарчасида бир сафда яшаб, меҳнат қилаётганлар ўтади.

Бир неча кундан кейин эса бу коллектив уларни ўз шаҳарчасида кутиб олади.

Баъзан шундай ҳам бўлади. Космонавт худди ёнгинангдагидек туюлади. У сендан бир неча қадам нарида. Лекин дўстлар ва ўртоқлар ундан олисда. У ўзи танҳо яшайди. Сокинлик. Сурдокамера уни бир неча кунга ташқи дунёдан ажратиб қўйган. Сукунат билан, ёлғизлик билан курашиш осон эмас.

Дўстлар космонавтнинг ёлғизликдан қайтиб келишини сабрсизлик билан кутишади. Ҳар сафар ҳам уни, ёлғизликни енгган йигитни севимли музика, гуллар, дўстлар ҳазил-мутоибаси билан кутиб олишади.

Бу ҳам традиция. Бу ҳам маросим. Бундай традиция фақатгина чинакам коллективда пайдо бўлиши мумкин. Бу коллективда ҳар бир киши ҳурматга сазовор бўлади. Космонавтлар отрядида эса худди шундай.

КАЛУГА... XX АСР

Калуга эндиликда юзлаб ва минглаб кишиларнинг ўзига хос муқаддас жойи бўлиб қолди. Ерга қўнгандан сўнг космонавтлар ҳам бу ерга келишади. Бу анъанага айланиб қолди. Шундай бўлиши табиий эди. Негаки, ҳамма кишиларнинг ва биринчи галда ердан ташқаридаги орбиталарни забт этувчиларнинг эндиликда бутун жаҳон Космонавтика отаси деб атаётган инсонга мислсиз ташаккурини изҳор қилмаслиги мумкин эмас.

«Космосдалигимдаёқ, — деб эслайди Ю. А. Гагарин, — мен Калугада — юлдузлараро парвозлар назарияси яратилган жойда бўлишга қарор қилдим».

Ўша эсдан чиқмайдиган кунга қарийб беш йил бўлди. Гагариндан сўнг космосга парвоз этган қаҳрамонлар ёлғиз ёки бутун экипаж билан ерга қайтишлари биланоқ бу сокин, тинч рус шаҳарчасига йўл олишади. Ким билсин улар К. Э Циолковский ҳайкали олдида туриб бир нарса ҳақида ўйлаган бўлишса керак: Йиллар ўтар, жуда кўп йиллар ўтар, лекин Озод Ер инсони Космонавтика отасининг оёқларига узоқ планеталардан олиб келган гулларини ҳам шундай тантанавор тарзда қўяди ва сукут сақлаб туради.

Космонавтлар комсомол ташкилотининг секретари.

КОСМОСНИ ЗАБТ ЭТИШДА ТАРИХИЙ БОСҚИЧ

ПАРИЖ, 5 февраль. (ТАСС мухбири). Совет олимлари билан инженерларининг жасорати инсониятнинг қўлига бениҳоя муҳим маълумотлар бериб қўймоқда. Жаҳон афкор оммаси буни космик фазони ўзлаштириш йўлидаги тарихий босқич деб билмоқда, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда Юнеско бош директори Рене Майо.

Коинотни забт этишда иккита асосий проблема бор, у ҳам бўлса — келгусида галактикага учиб бормоқ ва бошқа планеталарга чиқмоқ учун ер орбитасида космик платформа барпо этишдир, деб уқтирди Р. Майо, совет олимлари билан инженерлари иккинчи проблемани ҳозирдаёқ ҳал қилиб қўйдилар. Биз уларнинг ғалабаси билан фахрланамиз ва бунга қойил қоламиз.

Инсон фақат ердаги табиатни забт этиб қолмай, шу билан бирга коинотнинг султони бўлишга ҳам қодир гений эканлигини исботламоқда. Сўнгги муваффақиятлар кишиларнинг онгида ўзларининг табиатдан устунликлари ҳақида ишонч туғдирмоқда ҳамда космик ва планеталараро фазони забт этишда янги-янги зафарлар қозониш учун уларга куч-қувват бағишламоқда, деди Юнеско бош директори.

В. САФОНОВ.

Жанубий Вьетнамнинг озод қилинган районларидан бирида. Озодлик армияси жангчилари учун гранаталар тайёрланадиган устахона.

ТАСС фотохроникаси.

1966 ЙИЛ ФУТБОЛИ

СССР спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи Марказий Советининг президиуми футбол бўйича 1966 йил мамлакат биринчилиги ва кубоги учун ўтказиладиган мусобақалар ҳақида қарор қабул қилди.

СССР чемпионатида «А» классининг 70 та командаси қатнаштирилади. 19 та команда биринчи группада ва 51 та команда иккинчи группада ўйнайди.

Мамлакат чемпиони номи учун қуйидаги командалар курашадилар: «Торпедо» (Москва), «Динамо» (Киев), ЦСКА, «Динамо» (Минск), «Динамо» (Москва), «Динамо» (Тбилиси), СКА (Ростов-Дон), «Спартак» (Москва), «Зенит» (Ленинград), «Пахтакор» (Тошкент), «Нефтяник» (Боку), «Шахтер» (Донецк), «Крилья Советов» (Куйбишев), «Черноморец» (Одесса), «Локомотив» (Москва), «Торпедо» (Кутаиси), СКА (Одесса), «Арарат» (Ереван) ва «Қайрат» (Олмаота).

Иккинчи эшелон командалари учта кичик группага бўлинган. **Биринчи кичик группага** «Текстильщик» (Иваново), «Жальгирис» (Вильнюс), «Терек» (Грозний), «Даугава» (Рига), «Трактор» (Волгоград), «Спартак» (Гомель), «Кубань» (Краснодар), «Локомотив» (Тбилиси), «Динамо» (Таллин), «Ростсельмаш» (Ростов-Дон), «Спартак» (Нальчик), «Динамо» (Кировобод), «Рубин» (Қозон), «Динамо» (Ставрополь), «Балтика» (Калининград), «Широқ» (Ленинакан), «Динамо» (Батуми) киради.

Иккинчи кичик группа: «Авангард» (Харьков), «Шинник» (Ярославль), «Заря» (Луганск), «Днепр» (Днепропетровск), «Карпати» (Львов), «Волга» (Горький), «Молдова» (Кишинев), «Динамо» (Ленинград), «Локомотив» (Винница), «Труд» (Воронеж), «Металлург» (Запорожье), «Волга» (Калинин), СКА (Львов), СКА (Киев), «Таврия» (Симферополь), «Судостроитель» (Николаев), «Звезда» (Кировоград);

Учинчи кичик группа: «Уралмаш» (Свердловск), «Шахтер» (Қарағанда), «Локомотив» (Челябинск), «Олға» (Фрунзе), СКА (Новосибирск), «Политотдел» (Тошкент области), «Строитель» (Ашхобод), «Энергетик» (Душанба), «Сокол» (Саратов), «Строитель» (Уфа), «Иртиш» (Омск), «Торпедо» (Томск), «Темп» (Барнаул), «Нефтяник» (Фарғона), «Восток» (Усть-Каменогорск), «Звезда» (Пермь), «Кузбасс» (Кемерово) дан иборат.

Бу уччала группада биринчи ўринни эгаллаган командалар мавсум охирида икки даврадан иборат финал турнирида ўйнайдилар. Командалар ўз майдонларида ва рақиб майдонида учрашадилар. Турнир ғолиби 1967 йил мавсумида «А» классининг биринчи группасида сўнгги ўринни олган команда ўрнида қатнашади.

Марказий Совет президиуми СССР Футбол федерациясига шу йил 15 майда мамлакат чемпионатини келажакда бутун йил давомида ўтказиш ҳақидаги таклифни ишлаб чиқишни топширди. Бунда календарь ўйинлар сентябрь ойида бошланиб, келаси йил сентябрида тугалланиши керак. Бу таклифлар СССР футбол федерацияси Советининг 1966 йил июнь ойида бўладиган пленумида муҳокама қилинади. Бундай календарь бизнинг энг кучли командаларимизга йирик халқаро турнирларда мунтазам қатнашиш имконини беради.

Чемпионат ҳақидаги янги тартиб бўйича ўйинларни кўчириш қатъий ман қилинади. Командалар, уларнинг бир неча ўйинчилари СССР терма командасида қатнашаётган бўлишига қарамай, матчларда иштирок этишлари зарур. СССР футбол федерацияси об-ҳаво жуда ноқулай бўлган ҳолда чемпионатнинг календарь ўйинларини жанубий шаҳарларга кўчиришга ҳақлидир. «А» классининг ҳар бир командасига бу йилги мавсумда камида битта календарь учрашувни янги қурилаётган шаҳарлар стадионида ўтказиш таклиф қилинди.

СССР чемпионатининг биринчи календарь ўйинлари «А» классининг биринчи командалари ўртасида 10 апрелда бўлади. Чемпионат 20 ноябрда тугайди. СССР Кубоги мусобақалари чемпионат билан бир вақтда ўтказилади. Энг кучли командалар мусобақага август ойида қўшилади. СССР Кубогининг финал ўйинини 9 октябрда ўтказиш мўлжалланади. (ТАСС).

БАСКЕТБОЛ КЕСКИН КУРАШ

Баскетбол бўйича мамлакат чемпионатининг тўртинчи кунида фақат эркаклар командалари мусобақалашди. Аёллар дам олишди.

Тошкентнинг Армия спорт клуби командаси давра пешқадами Олмаотанинг «Локомотив» командаси билан учрашди. Меҳмонлар командаси анча тажрибали, баланд бўйли ўйинчилар бўлиб, майдонда эркин ҳаракат қилишарди. Дастлабки ўн минут тенг кураш остида ўтди. Тошкентликлар В. Дорошков, В. Милосердов, В. Прокопенко, Т. Жармуҳамедовлар кучли рақибга муносиб қаршилик қилаолдилар. Бироқ ўйиннинг биринчи ярми олмаоталиклар фойдасига 25—20 ҳисобида тугади.

31-минутда орадаги фарқ икки очко бўлиб қолди. Орадан бир минут ўтгандан кейин эса тошкентликлар 34:33 ҳисобида олдинга ўтиб олдилар. Кескин спорт курашлари остида ўтган бу ўйин тошкентликлар фойдасига 43:42 ҳисобида тугади.

Москва область баскетболчилари Донецкнинг «Авангард» командасини 49:39 ҳисобида, Кишинев баскетболчилари қозонлик рақибларини 69:57 ҳисобида енгдилар.

П. КОНОВАЛОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

6 ФЕВРАЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 11.00 — **Айиқ боласи.** 11.25 — Мактаб ўқувчилари учун. **Унутилмас кунлар** (ёзувчи Гайратийнинг шу номдаги асари асосида телепостановка).

Рус тилида: 12.00 — **Пионерия** киножурнали ва **Тепамизда Жануб крести** номли бадиий фильм. 13.30 — **Марказий телестудия эшиттиришлари** (Москвадан).

Рус тилида: 17.00 — **Шайбу-шайбу. Почта** (болалар учун кинофильмлар), 17.45 — **Телевизион янгиликлар**, 17.55 — **Кичик концерт**, 18.20 — Б. Ласкин. **Ажралиш ҳақида иш кўрилади.** (сатирик телеспектакль).

Ўзбек тилида: 19.00 — Ҳ. Ғулом, Ю. Ражабий, С. Юдаков, Б. Зейдман. **Ўғил уйлантириш** (Муқимий номли театрдан, танаффус вақтида — **Телевизион янгиликлар.**

22.00 — **Марказий телестудия эшиттиришлари** (Москвадан).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/II да **Евгений Онегин**, 7/II да **Фауст.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/II да кундуз **Сарвқомат дилбарим**, кечқурун **Ўғирланган умр.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/II да **Ўғил уйлантириш**, 7/II да **Тошболта ошиқ.**

КИНО

Бу телба дунё (кенг форматли фильм) — САНЪАТ САРОЙИ, НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Уйқудаги арслон — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ИСКРА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Австралиялик хотин излайди — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2-15 минутда, 5 ярим ва кеч 9-45 минутда).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
АНАТОЛИЙ ФУРМАНОВ
гастроллари
(иллюзион аттракцион).
РСФСРда хизмат кўрсатган артист
ВЛАДИМИР ДОВЕЙКО
раҳбарлигида
акробатлар группаси,
Грузия ССРда хизмат кўрсатган артист
МИХАИЛ ВА ЛЮДМИЛА ЛАЛАШВИЛИЛАР
(айланма сим устида),
Зоя ва Николай Криленко
(«вертолёт»да ҳаво гимнастлари) ва бошқа номерлар.
Бугун 3 марта томоша кўрсатилади: кундуз соат 12, 3 ва кеч 8 да.
Билетлар сотилмоқда.

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ
КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНИГА **ЯНГИ ФИЛЬМЛАР ЧИҚАРАДИ**

Усталар шаҳри

Сценарий автори — **Н. Эрдман.**
Постановкачи — **В. Бичков.**
Операторлар — **М. Ардабьевский, А. Княжинский.**
Ролларда:
Георгий Лапето, Марианна Вертинская, Лев Лемке, Савелий Крамаров, А. Барановский ва бошқалар.
«Беларусьфильм» киностудияси ишлаган.

СОФ СЕВГИ ҚИССАСИ
Сценарий автори — **Мидзуки Иоко.**
Режиссёр — **Имай Тадаси.**
Оператор — **Накао Сюнитиро.**
Ролларда:
Эхаро Синдзиро, Намахара Хитоми.
Япониянинг «Тоэй» фирмаси ишлаган.

Тошкент шаҳар, Чилонзор райпищеторгининг дирекцияси, партия, касаба союз ташкилотлари 18-сон магазин мудири **Мурод АКРОМХУЖАЕВ**нинг бевақт вафот этгани муносабати билан марҳумнинг оиласига таъзия изҳор этадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 08116.
ИНДЕКС 64969
Г — 1047.